

การค้าชายแดนและการค้าผ่านแดน กับประเทศเพื่อนบ้าน

ปี 2559

สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

คำนำ

รายงานการศึกษา เรื่อง การค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2559 จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอภาวะการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนที่ผ่านมาในรายประเทศและรายภาค รวมทั้งการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนในระยะต่อไป โดยสาระสำคัญของเอกสารฉบับนี้ ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่หนึ่ง ข้อมูลและการวิเคราะห์การค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2559 และ ส่วนที่สอง ข้อมูลและการวิเคราะห์การค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2559

สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานการศึกษานี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านและการพัฒนาพื้นที่ชายแดน และขอขอบคุณหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือและให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลประกอบการศึกษาเป็นอย่างดี ซึ่งช่วยให้การจัดทำเอกสารฉบับนี้ลุล่วงด้วยดี

สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กันยายน 2560

สารบัญ

หน้า

1 ข้อมูลและการวิเคราะห์การค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2559

1.1 ภาพรวมการค้าชายแดนระหว่างปี 2555-2559	1
1.1.1 มูลค่าการค้าชายแดน	1
1.1.2 มูลค่าการส่งออก-นำเข้า	2
1.1.3 ดุลการค้า	2
1.2 การค้าชายแดนกับเพื่อนบ้านรายประเทศ	4
1.2.1 ไทย-มาเลเซีย	4
1.2.2 ไทย-สปป.ลาว	6
1.2.3 ไทย-เมียนมา	8
1.2.4 ไทย-กัมพูชา	11
1.3 การค้าชายแดนรายภาค	15
1.3.1 ภาคใต้	15
1.3.2 ภาคเหนือ	16
1.3.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	17
1.3.4 ภาคตะวันออก	18
1.3.5 ภาคตะวันตก	19
1.4 การค้าชายแดนในระยะต่อไป	20

2 ข้อมูลและการวิเคราะห์การค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2559

2.1 ภาพรวมการค้าผ่านแดนระหว่างปี 2555-2559	23
2.1.1 มูลค่าการค้าผ่านแดน	23
2.1.2 มูลค่าการส่งออก	23
2.1.3 มูลค่าการนำเข้า	23
2.1.4 ดุลการค้า	24

2.2	การค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้านรายประเทศ	25
2.2.1	ไทย-สิงคโปร์	25
2.2.2	ไทย-จีนตอนใต้	28
2.2.3	ไทย-เวียดนาม	32
2.3	การค้าผ่านแดนรายภาค	35
2.3.1	ภาคใต้-สิงคโปร์	36
2.3.2	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ-จีนตอนใต้ และเวียดนาม	37
2.3.3	ภาคเหนือ-จีนตอนใต้	39
2.3.4	ภาคตะวันออก-เวียดนาม	40
2.4	การค้าผ่านแดนในระยะต่อไป	41
ภาคผนวก	ก. ตารางมูลค่าการค้าชายแดน	ภก 1 – ภก 12
ภาคผนวก	ข. ตารางมูลค่าการค้าผ่านแดน	ภข 1

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1	สัดส่วนการค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านปี 2555	1
แผนภูมิที่ 2	สัดส่วนการค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านปี 2559	1
แผนภูมิที่ 3	มูลค่าการค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้านในช่วงปี 2555 – 2559	23

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	มูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทย - มาเลเซีย พม่า สปป.ลาว กัมพูชา ปี 2555 - 2559	2
ตารางที่ 2	มูลค่าการค้าชายแดนไทยและอัตราการขยายตัว ตั้งแต่ปี 2555– 2559	3
ตารางที่ 3	ด้านที่มีมูลค่าการค้าชายแดนในปี 2559 สูงสุด 10 อันดับแรก	13
ตารางที่ 4	มูลค่าการค้าชายแดนรายภาคและอัตราการขยายตัว	14
ตารางที่ 5	มูลค่าการค้าชายแดนภาคใต้และอัตราการขยายตัว	16
ตารางที่ 6	มูลค่าการค้าชายแดนภาคเหนือและอัตราการขยายตัว	17
ตารางที่ 7	มูลค่าการค้าชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือและอัตราการขยายตัว	18
ตารางที่ 8	มูลค่าการค้าชายแดนภาคตะวันออกและอัตราการขยายตัว	19
ตารางที่ 9	มูลค่าการค้าชายแดนภาคตะวันตกและอัตราการขยายตัว	19
ตารางที่ 10	มูลค่าการค้าผ่านแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2555 – 2559	24
ตารางที่ 11	รายการสินค้าส่งออกไปยังสิงคโปร์ 5 อันดับแรก	25
ตารางที่ 12	รายการสินค้านำเข้าจากสิงคโปร์ 5 อันดับแรก	26
ตารางที่ 13	มูลค่าการค้าผ่านแดนจังหวัดภาคใต้ – สิงคโปร์	27
ตารางที่ 14	รายการสินค้าส่งออกไปยังจีนตอนใต้ 5 อันดับแรก	28
ตารางที่ 15	รายการสินค้านำเข้าจากจีนตอนใต้ 5 อันดับแรก	29
ตารางที่ 16	มูลค่าการค้าผ่านแดนไทย - จีนตอนใต้ รายด้าน	31
ตารางที่ 17	รายการสินค้าส่งออกไปยังเวียดนาม 5 อันดับแรก	32
ตารางที่ 18	รายการสินค้านำเข้าจากเวียดนาม 5 อันดับแรก	33
ตารางที่ 19	มูลค่าการค้าผ่านแดนไทย - เวียดนาม รายด้าน	34
ตารางที่ 20	การค้าผ่านแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน รายภาค ปี 2555 – 2559	35
ตารางที่ 21	มูลค่าการค้าผ่านแดนจังหวัดภาคใต้ – สิงคโปร์	36
ตารางที่ 22	มูลค่าการค้าผ่านแดนจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ – จีนตอนใต้ และเวียดนาม	38
ตารางที่ 23	มูลค่าการค้าผ่านแดนจังหวัดภาคเหนือ – จีนตอนใต้	39
ตารางที่ 24	มูลค่าการค้าผ่านแดนจังหวัดภาคตะวันออก – เวียดนาม	41

คำจำกัดความ

การค้าชายแดน หมายถึง การค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ มาเลเซีย เมียนมา สปป.ลาว และกัมพูชา โดยการส่งออกและนำเข้าผ่านทางจุดผ่านแดนที่จัดตั้งขึ้นบริเวณชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างเป็นทางการ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยภายใต้พระราชบัญญัติการตรวจคนเข้าเมือง ได้แก่ จุดผ่านแดนถาวร จุดผ่านแดนชั่วคราว และจุดผ่อนปรน

การค้าผ่านแดน หมายถึง การขนส่งสินค้าผ่านเข้า-ออกไทย ผ่านประเทศเพื่อนบ้านประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นการนำไปขนส่งต่อหรือใช้อุปโภคบริโภคในประเทศเองก็ได้ โดยในรายงานนี้เป็นมูลค่าของการค้าผ่านแดนที่ไทยเป็นประเทศต้นทางและประเทศปลายทาง

หมายเหตุ : เรียบเรียงคำจำกัดความจากกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

เอกสารฉบับนี้ ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ *ส่วนที่หนึ่ง* ข้อมูลและการวิเคราะห์การค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2559 และ *ส่วนที่สอง* ข้อมูลและการวิเคราะห์การค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2559 โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

การค้าชายแดนเป็นส่วนสำคัญของการค้าระหว่างประเทศกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีมูลค่า 1.013,389 ล้านบาทในปี 2559 คิดเป็นส่วนส่วนประมาณร้อยละ 75 ของการค้าระหว่างประเทศกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งในช่วงที่ผ่านมามูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงปี 2555-2559 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.8 ต่อปี ในส่วนดุลการค้าไทยได้เปรียบดุลการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านมาโดยตลอด และได้เปรียบดุลการค้ากับทุกประเทศยกเว้นเมียนมา อย่างไรก็ตาม การได้เปรียบดุลการค้าลดลงในช่วงปี 2555-2557 และเพิ่มขึ้นในช่วงปี 2558-2559 ซึ่งในภาพรวมในช่วงปี 2555-2559 การได้เปรียบดุลการค้าลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.2 ต่อปี

การค้าชายแดนกับมาเลเซียมีมูลค่าการค้าสูงที่สุด โดยในปี 2559 มีมูลค่า 501,420 ล้านบาท คิดเป็นส่วนส่วนร้อยละ 49 รองลงมาคือ สปป.ลาว (ร้อยละ 20) เมียนมา (ร้อยละ 19) และกัมพูชา (ร้อยละ 12) นอกจากนี้การส่งออกไปยังมาเลเซียมีมูลค่าสูงสุดเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านอื่น โดยมีด้านศุลกากร สะเดาเป็นจุดผ่านแดนสำคัญซึ่งมีมูลค่าการค้าชายแดนสูงสุดอันดับหนึ่งของประเทศ อย่างไรก็ตามในช่วงปี 2555-2559 การส่งออกไปยังมาเลเซียมีแนวโน้มลดลง โดยในช่วงปี 2555-2559 ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.7 ต่อปี โดยยางพาราเป็นสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30 ของมูลค่าการส่งออกปี 2559 ทั้งหมด ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 2.1 รองลงมา ได้แก่ รองลงมา ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ไม้แปรรูป สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตรอื่น ๆ และรถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ การส่งออกไปยังมาเลเซียในปี 2559 (258,264 ล้านบาท) มีมูลค่าใกล้เคียงกับการส่งออกในปี 2558 (250,545 ล้านบาท) ซึ่งลดลงจากปี 2557 (275,500 ล้านบาท) อย่างมีนัยยะสำคัญ เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ยังชะลอตัว และมาเลเซียมีการเก็บภาษี GST (Goods and Services Tax) ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2558 ซึ่งส่งผลกระทบต่อสินค้าต่าง ๆ ที่นำเข้าจากไทย โดยทำให้ราคาขายในมาเลเซียสูงขึ้น ซึ่งทำให้ยอดขายสินค้าลดลง

สำหรับการนำเข้ามีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยระหว่างปี 2555-2559 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3.4 ต่อปี และการนำเข้าจากมาเลเซียมีมูลค่าสูงที่สุด (243,156 ล้านบาท ในปี 2559) เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านอื่น โดยเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เป็นสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงที่สุด คือ 25,457 ล้านบาท คิดเป็นประมาณร้อยละ 10.5 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากมาเลเซียทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 4.6 รองลงมา ได้แก่ สื่อบันทึกข้อมูล ภาพ เสียง เทปแม่เหล็ก จานแม่เหล็กสำหรับคอมพิวเตอร์ ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ และเครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมและส่วนประกอบ ไทยนำเข้าสินค้าเทคโนโลยีจากมาเลเซียเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี เนื่องจากมาเลเซียยังมีความชำนาญด้านเทคโนโลยีและทักษะแรงงานสูงกว่าไทย จึงทำให้มาเลเซียมีศักยภาพในอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีสารสนเทศ

การค้าชายแดนระหว่างไทย-สปป.ลาว มีมูลค่าการค้าสูงเป็นลำดับสองรองจากมาเลเซีย โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้าประมาณ 202,907 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2555 เฉลี่ยร้อยละ 11.7 ต่อปี และเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2558 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.6 ในปี 2559 มีมูลค่าการส่งออกประมาณ 136,420 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 2.5 โดยรถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบเป็นสินค้า

ส่งออกที่มีมูลค่าสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.6 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ น้ำมันดีเซล ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า และน้ำมันเบนซิน การขยายตัวทางเศรษฐกิจของ สปป.ลาวตลอดหลายปีที่ผ่านมาและการดำเนินโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ที่เป็นโครงการต่อเนื่องส่งผลให้ยังคงมีความต้องการปัจจัยการผลิต เช่น น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับอุตสาหกรรมและยานพาหนะเพื่อการขนส่งสินค้า ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้าสำหรับการก่อสร้าง สำหรับการนำเข้ามายังประเทศไทย **พลังงานไฟฟ้าเป็นสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงที่สุด** รองลงมา ได้แก่ ทองแดงและผลิตภัณฑ์ เครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง (โทรศัพท์ วิทยุ โทรศัพท์ และอุปกรณ์) เครื่องรับวิทยุโทรศัพท์ โทรเลข โทรศัพท์ ผักและของปรุงแต่งจากผัก ในปี 2559 ไทยได้เปรียบดุลการค้าชายแดนกับ สปป.ลาว สูงกว่าทุกประเทศ โดยได้เปรียบดุลการค้า 69,932 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ในปี 2558 ร้อยละ 21.6 การค้าชายแดนระหว่างไทย-สปป.ลาว มีด้านศุลกากรหนองคาย และด้านศุลกากรมุกดาหารเป็นช่องทางการค้าสำคัญ

การค้าชายแดนระหว่างไทย-เมียนมา มีมูลค่าการค้าชายแดนสูงเป็นลำดับสามรองจากการค้าชายแดนกับมาเลเซีย และ สปป.ลาว โดยปี 2559 มีมูลค่าการค้าชายแดน 187,965 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2555 เฉลี่ยประมาณร้อยละ 1.5 ต่อปี ในช่วงปี 2555-2559 การส่งออกเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 11.9 ต่อปี โดยเป็นการส่งออกสินค้าอุปโภค บริโภค ปัจจัยการผลิตและวัตถุดิบอุตสาหกรรม โดยเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์เป็นสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงที่สุดคิดเป็นประมาณร้อยละ 5.9 ของมูลค่าการส่งออก รองลงมา ได้แก่ น้ำตาลทราย เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ผืนผ้าและด้าย เครื่องโทรสาร โทรศัพท์ โทรศัพท์และอุปกรณ์ ในปี 2559 เศรษฐกิจเมียนมามีการขยายตัวร้อยละ 6.5 ลดลงจากปีก่อนซึ่งขยายตัวร้อยละ 7.2 แม้การขยายตัวลดลง แต่ความต้องการสินค้าอุปโภคบริโภคจากไทยเพิ่มยังคงสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สำหรับการนำเข้าในช่วงปี 2555-2559 ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 6.7 ต่อปี โดยก๊าซธรรมชาติเป็นสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงที่สุด ซึ่งในปี 2559 มีมูลค่า 69,286 ล้านบาท คิดเป็นประมาณร้อยละ 88.1 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ สัตว์น้ำ โค กระบือ สุกร แพะและแกะ และผลิตภัณฑ์อื่นๆ จากสัตว์ ในช่วงปี 2555-2558 ไทยเสียเปรียบดุลการค้าชายแดนกับเมียนมาโดยตลอด เนื่องจากการนำเข้าก๊าซธรรมชาติปีละประมาณ 100,000 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ในปี 2559 การนำเข้าก๊าซธรรมชาติลดลงส่งผลให้ไทยได้เปรียบดุลการค้า การค้าชายแดนระหว่างไทย-เมียนมามีด้านศุลกากรสังขละบุรี ด้านศุลกากรแม่สอดและด้านศุลกากรระนองเป็นช่องทางการค้าสำคัญ

การค้าชายแดนระหว่างไทย-กัมพูชามีมูลค่าการค้าชายแดนน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านอื่น โดยปี 2559 มีมูลค่าการค้ารวมประมาณ 121,098 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2555 เฉลี่ยร้อยละ 10.6 ต่อปี มีมูลค่าการส่งออกสูงประมาณ 101,422 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 3.1 โดย**เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์เป็นสินค้าส่งออกอันดับหนึ่ง** คิดเป็นร้อยละ 8.4 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ และเครื่องจักรกลและส่วนประกอบอื่นๆ เนื่องจากสินค้าไทยมีภาพลักษณ์ที่ดีในตลาดกัมพูชา ดังนั้นชาวกัมพูชาจึงนิยมใช้สินค้าไทยและนำเข้าสินค้าจากไทยมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจของกัมพูชา นอกจากนั้น กัมพูชามีความต้องการยานพาหนะเพิ่มสูงขึ้นจึงส่งผลให้มีการนำเข้าสินค้าที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยานยนต์จากประเทศไทยสูงขึ้นตามไปด้วย สำหรับการนำเข้ามายังประเทศไทย ในปี 2559 มีมูลค่าการนำเข้าประมาณ 19,676 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ประมาณร้อยละ 3.5 โดย**ผักและของปรุงแต่งจากผักเป็นสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงที่สุด** โดยมีมูลค่า 9,238 ล้านบาท คิดเป็นประมาณร้อยละ 46.9 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 54.6 รองลงมา ได้แก่ ลวดและสายเคเบิล ที่หุ้มฉนวน อะลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์ เสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง (โทรศัพท์ วิทยุ โทรศัพท์ อุปกรณ์) มูลค่าการค้าชายแดนไทย-กัมพูชาเติบโตขึ้นเนื่องจากสภาพเส้นทางคมนาคมที่ดีขึ้น และความสัมพันธ์ของประชาชนตามแนว

ชายแดนทั้ง 2 ประเทศยังเป็นไปด้วยดีแม้ว่าที่ผ่านมามีปัญหาทางการเมืองระหว่างประเทศอยู่บ้าง ในปี 2559 ไทยได้เปรียบดุลการค้าชายแดนกับกัมพูชา 81,745 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 3

การค้าชายแดนของไทยในระยะต่อไปต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของการพัฒนาในประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งการเข้าอยู่ในประชาคมอาเซียนในปลายปี 2558 ซึ่งเป็นทั้งปัจจัยที่สนับสนุนและข้อจำกัดต่อการค้าชายแดนของไทย นอกจากนั้นประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนติดกับไทยแต่ละประเทศมีนโยบายการพัฒนาและข้อจำกัดที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันทุกประเทศอยู่ระหว่างการปรับตัวเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากการมีพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านและการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เช่น การปรับปรุงเส้นทางการขนส่งในประเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการขนส่ง การปรับปรุงกฎระเบียบทางการค้าระหว่างประเทศให้เป็นมาตรฐานสากลมากขึ้น การพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพเพื่อใช้ประโยชน์ในการสนับสนุนการลงทุน การปรับโครงสร้างการผลิตเพื่อยกระดับการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ ในระยะต่อไปฐานการผลิตจะย้ายไปยังพื้นที่ชายแดนและประเทศเพื่อนบ้านที่มีค่าแรงต่ำกว่ามากขึ้น และเมียนมา สปป.ลาว และกัมพูชาจะสามารถผลิตสินค้าพื้นฐานซึ่งไทยเคยส่งไปขายได้มากประเภทมากขึ้น ดังนั้นไทยจะต้องติดตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในประเทศเพื่อนบ้านอย่างใกล้ชิดเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์และเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม

ไทยมีการค้าผ่านแดนกับ 3 ประเทศ ได้แก่ สิงคโปร์ จีนตอนใต้ และเวียดนาม ซึ่งการค้าผ่านแดนของ ไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในช่วงปี 2555 – 2559 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการส่งออกและการนำเข้าเพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตามการนำเข้าเพิ่มในอัตราที่สูงกว่าการส่งออก ดังนั้น ในช่วงปี 2556-2559 ไทยเสียเปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด โดยในปี 2559 เสียเปรียบดุลการค้า 14,923 ล้านบาท อย่างไรก็ตามลดลงจากปี 2558 ซึ่งเสียเปรียบดุลการค้า 17,031 ล้านบาท

การค้าผ่านแดนของไทยกับประเทศสิงคโปร์มีมูลค่าสูงที่สุด (66,560 ล้านบาท) รองลงมา ได้แก่ จีนตอนใต้ และเวียดนาม ในช่วงปี 2555 – 2559 มูลค่าการค้าผ่านแดนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.0 ต่อปี การส่งออกไปยังสิงคโปร์มีมูลค่า 27,195 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 17.5 โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบเป็นสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.0 ของมูลค่าส่งออกผ่านแดนกับประเทศสิงคโปร์ทั้งหมดในปี 2559 รองลงมา ได้แก่ เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องตัดต่อและป้องกันวงจรไฟฟ้า แผงสวิทช์และแผงควบคุมกระแสไฟฟ้า เศรษฐกิจของสิงคโปร์ปี 2559 เติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 2 ส่งผลให้ความต้องการสินค้าในหลายรายการเพิ่มสูงขึ้น ขณะที่ความต้องการรถยนต์ในตลาดค้าปลีกขยายตัวเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 27.5 ซึ่งส่งผลต่อสินค้าประเภทเครื่องยนต์ สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบจากไทยที่ส่งออกไปยังสิงคโปร์โดยเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 78.8

สำหรับการนำเข้า ในปี 2559 มีมูลค่านำเข้าประมาณ 39,366 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 1.9 โดยในปี 2559 เทปแม่เหล็ก จานแม่เหล็กสำหรับคอมพิวเตอร์เป็นสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.7 ของมูลค่าการนำเข้าผ่านแดนกับสิงคโปร์ทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ สื่อบันทึกข้อมูล ภาพและเสียง กระดาษและกระดาษแข็ง แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรมและส่วนประกอบ ในภาพรวมการนำเข้าของไทยจากสิงคโปร์ในปี 2559 เพิ่มขึ้นจากปี 2558 เพียงร้อยละ 1.9 อย่างไรก็ตาม ในปี 2559 สินค้าประเภทกระดาษและกระดาษแข็งมีการนำเข้าจากสิงคโปร์เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 90.1 เมื่อเทียบกับ

ปี 2558 ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความต้องการบรรจุภัณฑ์สำหรับอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เพิ่มขึ้นตามการบริโภคภายในประเทศและการนำเข้าสำหรับการผลิตเพื่อส่งออกไปยังประเทศต่างๆ ในเอเชีย ในช่วงปี 2555-2559 ไทยเสียเปรียบดุลการค้าผ่านแดนกับสิงคโปร์ทุกปี แต่เสียเปรียบลดลงเฉลี่ยร้อยละ 15.2 ต่อปี ด้านศุลกากรสะเดาและด่านปาดังเบซาร์เป็นช่องทางการค้าผ่านแดนหลักกับประเทศสิงคโปร์

ในปี 2559 การค้าผ่านแดนของไทยกับจีนตอนใต้มีมูลค่าสูงเป็นลำดับ 2 ในช่วงปี 2555-2559 มูลค่าการค้าผ่านแดนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 18.4 ต่อปี โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้า 65,766 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 19.2 การส่งออกไปยังจีนตอนใต้มีมูลค่า 22,942 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 8.6 **โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบเป็นสินค้าที่มีมูลค่าส่งออกสูงสุด** คิดเป็นร้อยละ 42.8 (มูลค่า 9,817 ล้านบาท) ของมูลค่าการส่งออกผ่านแดนกับจีนตอนใต้ทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็งและแห้ง วงจรรีโมท ชั่ว และยางพารา ในปี 2559 การส่งออกข้าวไปยังจีนมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นมาก (1,162 ล้านบาท) เมื่อเทียบกับในปี 2558 (5 ล้านบาท) เนื่องจากตั้งแต่ต้นปี 2559 ข้าวหอมมะลิจากไทยมีราคาตลาดหรือถูกกว่าปีก่อนต้นละ 1 พันหยวน หรือประมาณ 150 ดอลลาร์สหรัฐ* (ถูกลงกว่า 5 พันบาทต่อตัน) ส่งผลให้การส่งออกข้าวผ่านแดนเพิ่มขึ้นอย่างมาก

สำหรับการนำเข้า ในปี 2559 มีมูลค่าการนำเข้าประมาณ 42,824 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 19.9 **โดยเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เป็นสินค้าที่มีมูลค่านำเข้าสูงสุด** คือ 18,137 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 42.4 ของมูลค่าการนำเข้าผ่านแดนกับประเทศจีนทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ เครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง (โทรศัพท์ โทรทัศน์ วิทยุ อุปกรณ์) เสื้อผ้าสำเร็จรูป ผักและของปรุงแต่งจากผัก ผลไม้และของปรุงแต่งจากผลไม้ ไทยยังนำเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ และเครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง (โทรศัพท์ โทรทัศน์ วิทยุ อุปกรณ์) เนื่องจากผู้ผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ประเภทนี้ส่วนมากมีฐานการผลิตในจีนและสินค้านี้มีราคาย่อมเยา รวมทั้งเสื้อผ้าสำเร็จรูป สินค้าเกษตรประเภทผักและผลไม้ที่ยังคงมีการนำเข้ามากขึ้น เนื่องจากจีนมีกำลังการผลิตมากทำให้ได้เปรียบด้านต้นทุน ในช่วงปี 2557 - 2559 ไทยเสียเปรียบดุลการค้ากับจีนตอนใต้ โดยในปี 2559 เสียเปรียบดุลการค้า 19,882 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 297.1 การค้าผ่านแดนมีด้านศุลกากรนครพนมและมุกดาหารเป็นช่องทางการค้าผ่านแดนหลัก

การค้าผ่านแดนของไทยกับเวียดนามเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีมูลค่าการค้าชายแดนมากเป็นอันดับที่ 3 รองจากสิงคโปร์ และจีนตอนใต้ ในช่วงปี 2555 - 2559 มูลค่าการค้าผ่านแดนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 60.6 ต่อปี โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้า 55,120 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 8.8 ในปี 2559 มีมูลค่าการส่งออกประมาณ 36,125 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 33.5 **โดยผลไม้แช่เย็น แช่แข็ง และแห้งเป็นสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงที่สุด** โดยมีมูลค่า 17,494 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 48.4 ของมูลค่าส่งออกผ่านแดนกับประเทศเวียดนามทั้งหมด เพิ่มขึ้นจาก ปี 2558 ร้อยละ 81.2 รองลงมา ได้แก่ เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ ผลิตภัณฑ์เหล็กกล้าและเหล็กกล้า หม้ออบเตาเตาและส่วนประกอบ และเครื่องใช้ไฟฟ้า และส่วนประกอบอื่นๆ ในปี 2559 เวียดนามมีอัตราการเติบโตของ GDP สูงถึงร้อยละ 6.2 เนื่องจากการเติบโตของอุตสาหกรรมที่ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ และสิทธิพิเศษทางภาษีนำเข้าจากการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนทำให้สินค้าอุปโภคบริโภค เช่น ผลไม้แช่เย็น แช่แข็งและแห้ง เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ ที่ส่งออกจากไทยมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น รวมทั้งความต้องการผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้าที่ใช้ในการผลิตเพื่ออุตสาหกรรม สำหรับการนำเข้าในปี 2559 มีมูลค่าประมาณ 18,995 ล้านบาท ลดลง

จากปี 2558 ร้อยละ 19.5 โดยเครื่องรับวิทยุโทรศัพท์ โทรเลข โทรศัพท์เป็นสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงที่สุด มีมูลค่านำเข้า 15,457 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 81.4 ของมูลค่านำเข้าผ่านแดนกับประเทศเวียดนามทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ มอเตอร์ไฟฟ้า ชุดเครื่องกำเนิดไฟฟ้าและส่วนประกอบ วงจรพิมพ์ เครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง (โทรศัพท์ วิทยุ โทรเลข โทรศัพท์ อุปกรณ์) การนำเข้าสินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในปี 2559 ที่นำเข้าจากเวียดนามลดลงเป็นไปในทิศทางเดียวกับการนำเข้าสินค้าประเภทนี้จากประเทศอื่นในอาเซียนซึ่งการนำเข้าปรับตัวลดลงในช่วงปี 2555 -2559 ไทยได้เปรียบดุลการค้ากับเวียดนามเกือบทุกปี ยกเว้นปี 2557 โดยในปี 2559 ไทยได้เปรียบดุลการค้ากับเวียดนาม 17,130 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 397.1 โดยด้านศุลกากรนครพนมเป็นช่องทางการค้าผ่านแดนหลัก

ปัจจัยที่จะสนับสนุนการค้าผ่านแดนในระยะต่อไปมีหลายประการ โดยเฉพาะการเติบโตของเศรษฐกิจเวียดนามส่งผลให้เกิดความต้องการสินค้ามากขึ้นโดยเฉพาะตลาดสินค้าอุปโภคบริโภค ขนาดเศรษฐกิจของจีนซึ่งมีขนาดใหญ่จึงมีความต้องการสินค้าเพื่อการบริโภคจากไทยแม้ว่าจีนจะออกมาตรการเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมภายในประเทศและลดการนำเข้าสินค้าที่จัดอยู่ในประเภทสินค้าที่เป็นต้นทุนการผลิต นอกจากนั้นการพัฒนาเส้นทางเพื่อการเชื่อมโยงในภูมิภาคหลายเส้นทาง และการพัฒนาด่านชายแดนให้เกิดความสะดวกจะช่วยให้การขนส่งมีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ดังนั้นการค้าผ่านแดนจะขยายตัวไปยังประเทศอื่นที่ไม่มีชายแดนติดกับไทยมากขึ้น โดยการค้าชายแดนจะขยายตัวจากการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศที่มีชายแดนติดกับไทยไปสู่ประเทศเพื่อนบ้านอื่นที่ไม่มีชายแดนติดกับประเทศไทยแต่อยู่ในระยะที่การขนส่งทางบกจะสามารถให้บริการขนส่งไปถึงได้ เช่น จีน เวียดนาม อินเดีย บังคลาเทศ จะมีมากขึ้น สำหรับสิงคโปร์ มีระบบเศรษฐกิจที่ขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจโลกซึ่งเมื่อฟื้นตัวจะช่วยให้การค้าผ่านแดนเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นในอนาคตการค้าผ่านแดนมีความเป็นไปได้ที่จะเพิ่มสูงขึ้น

การการค้าผ่านแดนยังมีอุปสรรคหลายประการ เช่น สภาพถนนในเมียนมา สปป.ลาว และกัมพูชาซึ่งยังไม่ได้มาตรฐานในการขนส่ง ระบบการจราจรซึ่งแตกต่างกัน และข้อตกลงการขนส่งข้ามแดนซึ่งยังไม่มีผลตกลงกันอย่างครบถ้วน ยังเป็นอุปสรรคสำหรับการค้าผ่านแดนของไทย อย่างไรก็ตามการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 ส่งผลให้ทุกประเทศกำลังพยายามปรับตัวในหลายด้านซึ่งจะช่วยสนับสนุนการค้าผ่านแดนให้มีมูลค่าการค้าสูงขึ้น

ข้อมูลและการวิเคราะห์การค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน

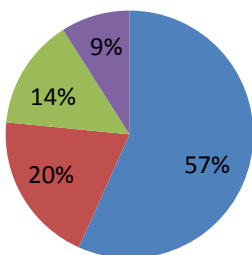
ปี 2559 (มกราคม - ธันวาคม)

1.1 ภาพรวมการค้าชายแดนระหว่างปี 2555 - 2559

1.1.1 มูลค่าการค้า

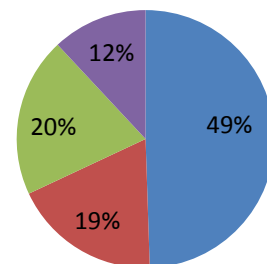
- (1) การค้าชายแดนเป็นส่วนสำคัญของการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านและขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยระหว่างปี 2555-2559 สัดส่วนการค้าชายแดนต่อการค้าระหว่างประเทศกับประเทศเพื่อนบ้านคิดเป็นประมาณ 0.7 และมูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.8 ต่อปี โดยในปี 2559 มีมูลค่า 1,013,389 ล้านบาท
- (2) ในช่วงปี 2557-2559 การค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านมีมูลค่าลดลง ขณะที่การค้าชายแดนยังคงมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น การค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นในช่วงปี 2555-2557 และลดลงในช่วงปี 2557-2559 โดยระหว่างปี 2555-2557 ขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.7 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 1,278,707 ล้านบาท ในปี 2555 เป็น 1,428,474 ล้านบาทในปี 2557 และระหว่างปี 2557-2559 ลดลงร้อยละ 2.5 ต่อปี โดยลดลงจาก 1,428,474 ล้านบาท ในปี 2557 เป็น 1,357,409 ล้านบาท ในปี 2559 ขณะที่ในช่วงปี 2557-2559 การค้าชายแดนยังคงมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 1.2 ต่อปี

แผนภูมิที่ 1 : สัดส่วนการค้าชายแดน ปี 2555

- มูลค่าการค้าชายแดนไทย - มาเลเซีย ต่อมูลค่าการค้าชายแดนทั้งหมด
- มูลค่าการค้าชายแดนไทย - เมียนมา ต่อมูลค่าการค้าชายแดนทั้งหมด
- มูลค่าการค้าชายแดนไทย - สปป.ลาว ต่อมูลค่าการค้าชายแดนทั้งหมด
- มูลค่าการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา ต่อมูลค่าการค้าชายแดนทั้งหมด

แผนภูมิที่ 2 : สัดส่วนการค้าชายแดน ปี 2559

- มูลค่าการค้าชายแดนไทย - มาเลเซีย ต่อมูลค่าการค้าชายแดนทั้งหมด
- มูลค่าการค้าชายแดนไทย - เมียนมา ต่อมูลค่าการค้าชายแดนทั้งหมด
- มูลค่าการค้าชายแดนไทย - สปป.ลาว ต่อมูลค่าการค้าชายแดนทั้งหมด
- มูลค่าการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา ต่อมูลค่าการค้าชายแดนทั้งหมด

ตารางที่ 1 : มูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทย-มาเลเซีย เมียนมา สปป.ลาว กัมพูชา ปี 2555-2559

ปี	2555	2556	2557	2558	2559	อัตราการขยายตัวเฉลี่ยระหว่างปี 2555-2559 (ร้อยละ)	อัตราการขยายตัวปี 2558-2559 (ร้อยละ)
----	------	------	------	------	------	---	--------------------------------------

การค้าระหว่างประเทศกับประเทศเพื่อนบ้าน

ปี	2555	2556	2557	2558	2559		
มูลค่ารวม	1,278,707	1,333,155	1,428,474	1,392,695	1,357,409	1.6	-2.5
ส่งออก	707,781	750,275	821,710	793,591	787,548	2.8	-0.8
นำเข้า	570,926	582,881	606,763	599,103	569,861	0.0	-4.9
ดุลการค้า	136,855	167,394	214,947	194,488	217,687	13.3	11.9

การค้าชายแดน

มูลค่ารวม	909,726	925,371	990,350	1,006,278	1,013,389	2.8	0.7
ส่งออก	556,200	560,829	590,605	589,128	605,445	2.2	2.8
นำเข้า	353,526	364,542	399,745	417,150	407,944	3.7	-2.2
ดุลการค้า	202,674	196,287	190,860	171,977	197,502	-0.2	14.8
สัดส่วนมูลค่าการค้าชายแดนต่อมูลค่าการค้าระหว่างประเทศกับประเทศเพื่อนบ้าน	0.71	0.69	0.69	0.72	0.75	-	-

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

- (3) มูลค่าการค้าชายแดนกับมาเลเซียมีมูลค่าสูงที่สุด โดยในปี 2559 มีสัดส่วนร้อยละ 49 ของมูลค่าการค้าชายแดนทั้งหมด รองลงมาคือ สปป.ลาว (ร้อยละ 20) เมียนมา (ร้อยละ 19) และกัมพูชา (ร้อยละ 12) อย่างไรก็ตาม การส่งออกไปยังมาเลเซียลดลงในช่วงปี 2555-2558 และเพิ่มขึ้นในช่วงปี 2558-ขณะที่การนำเข้าในช่วงปี 2555 - 2559 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

1.1.2 การค้าชายแดนมีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นในอัตราสูงกว่าการส่งออก โดยในช่วงปี 2555-2559 มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3.7 ต่อปี ขณะที่การส่งออกเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.2 ต่อปี

- (1) มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงปี 2555 - 2559 มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 556,200 ล้านบาท ในปี 2555 เป็น 605,445 ล้านบาท ในปี 2559 โดยการส่งออกไปยังมาเลเซียคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 43 ซึ่งสูงที่สุดเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ
- (2) มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นในช่วงปี 2555-2558 แต่ลดลงในปี 2559 โดยในช่วงปี 2555-2558 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.7 ต่อปี โดยเพิ่มจาก 353,526 ล้านบาท เป็น 417,150 ล้านบาท ในปี 2558 และลดลงร้อยละ 2.2 ในปี 2559 โดยลดลงเป็น 40,7994 ล้านบาท

1.1.3 ดุลการค้า

- (1) ไทยได้เปรียบดุลการค้าชายแดนมาโดยตลอด โดยในช่วงปี 2555-2557 การได้เปรียบดุลการค้าลดลงและเพิ่มขึ้นในช่วงปี 2558-2559 โดยในช่วงปี 2555-2557 ไทยได้เปรียบดุลการค้าลดลงเฉลี่ยร้อยละ 3.0 ต่อปี โดยลดลงจาก 202,674 ล้านบาท ในปี 2555 เป็น 190,860 ล้านบาท ในปี 2557 และในช่วงปี 2557- 2559 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.5 ต่อปี โดยในปี 2559 ไทยได้เปรียบดุลการค้าเป็นมูลค่า 197,502 ล้านบาท

- (2) ไทยได้เปรียบดุลการค้ากับทุกประเทศยกเว้นเมียนมา ในช่วงปี 2555-2559 ไทยได้เปรียบดุลการค้ากับมาเลเซียอย่างไรก็ดี ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 30.8 ต่อปี สปป.ลาว ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 11.7 ต่อปี กัมพูชาเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.0 ต่อปี และสำหรับ ดุลการค้ากับเมียนมา ในช่วงปี 2555-2558 ไทยเสียเปรียบดุลการค้ากับเมียนมา แต่เสียเปรียบในอัตราที่ลดลง จนในปี 2559 ไทยได้เปรียบดุลการค้า โดยได้เปรียบดุลการค้า 30,715 ล้านบาท
- (3) ไทยได้เปรียบดุลการค้ากับกัมพูชาสูงที่สุด โดยในช่วงปี 2559-2560 ไทยได้เปรียบดุลการค้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.0 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 67,629 ล้านบาท ในปี 2555 เป็น 81,745 ล้านบาท ในปี 2559 รองลงมาคือ สปป.ลาว ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 4 ต่อปี (69,932 ล้านบาท ในปี 2559) เมียนมาเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 90.6 ต่อปี (30,715 ล้านบาท ในปี 2559) และมาเลเซียลดลงเฉลี่ยร้อยละ 30.8 ต่อปี (15,109 ล้านบาท ในปี 2559)

ตารางที่ 2 : มูลค่าการค้าชายแดนไทยและอัตราการขยายตัว ตั้งแต่ปี 2555 – 2559

รายการ	ปี					อัตราการขยายตัว เฉลี่ยต่อปี (2555-2559) (%)	อัตราการขยายตัว เฉลี่ยต่อปี (2558-2559) (%)
	2555	2556	2557	2558	2559		
มูลค่าการค้ารวม	909,726	925,371	990,350	1,006,278	1,013,389	2.8	0.7
ส่งออก	556,200	560,829	590,605	589,128	605,445	2.2	2.8
นำเข้า	353,526	364,542	399,745	417,150	407,944	3.7	-2.2
ดุลการค้า	202,674	196,287	190,860	171,977	197,502	-0.2	14.8
ไทย-มาเลเซีย							
มูลค่าการค้ารวม	515,924	501,636	508,163	486,255	501,420	-0.7	3.1
ส่งออก	303,020	288,286	275,500	250,545	258,264	-3.8	3.1
นำเข้า	212,904	213,351	232,663	235,710	243,156	3.4	3.2
ดุลการค้า	90,116	74,935	42,837	14,834	15,109	-30.8	1.9
ไทย-สปป.ลาว							
มูลค่าการค้ารวม	131,367	132,197	151,465	176,981	202,907	11.7	14.6
ส่งออก	108,408	108,661	124,319	133,072	136,420	6.0	2.5
นำเข้า	22,959	23,536	27,146	43,909	66,487	32.8	51.4
ดุลการค้า	85,449	85,125	97,173	89,163	69,932	-4.0	-21.6
ไทย-เมียนมา							
มูลค่าการค้ารวม	180,472	196,964	215,709	217,965	187,965	1.5	-13.8
ส่งออก	69,976	79,447	94,007	100,819	109,340	11.9	8.5
นำเข้า	110,496	117,517	121,703	117,145	78,625	-6.7	-32.9
ดุลการค้า	-40,520	-38,070	-27,696	-16,326	30,715	90.6	288.1
ไทย-กัมพูชา							
มูลค่าการค้ารวม	81,964	94,573	115,012	125,078	121,098	10.6	-3.2
ส่งออก	74,796	84,435	96,779	104,692	101,422	8.1	-3.1
นำเข้า	7,168	10,138	18,234	20,386	19,676	32.4	-3.5
ดุลการค้า	67,629	74,298	78,545	84,306	81,745	5.0	-3.0

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

1.2 การค้าขายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านจำแนกรายประเทศ

1.2.1 ไทย-มาเลเซีย : มีมูลค่าการค้าสูงที่สุด โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้ารวมประมาณ 501,420 ล้านบาทลดลงจากปี 2555 เฉลี่ยร้อยละ 0.7 ต่อปี เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2558 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 3.1 โดยประเภทและมูลค่าสินค้าส่งออกและนำเข้าระหว่างปี 2558 -2559 มีดังนี้

(1) การส่งออกและการนำเข้า

(1.1) การส่งออกลดลงอย่างต่อเนื่อง ในช่วงปี 2555-2558 และทรงตัวในปี 2559 โดยลดลงจาก 303,020 ล้านบาท ในปี 2555 เป็น 258,264 ล้านบาท ในปี 2559 โดย ยางพาราเป็นสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงที่สุด มีมูลค่า 78,522 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 30 ของมูลค่าการส่งออกปี 2559 ทั้งหมด ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 2.1 รองลงมาได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (29,622 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.7) ไม้แปรรูป (22,072 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 33.7) สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตรอื่น ๆ (13,669 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 185.2) และ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (9,503 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.8)

การการส่งออกไปยังมาเลเซียในปี 2559 (258,264 ล้านบาท) มีมูลค่าใกล้เคียงกับการส่งออกในปี 2558 (250,545 ล้านบาท) ซึ่งลดลงจากปี 2557 (275,500 ล้านบาท) อย่างมีนัยยะสำคัญ เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ยังชะลอตัว และมาเลเซียมีการเก็บภาษี GST (Goods and Services Tax) ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2558 ซึ่งส่งผลกระทบต่อสินค้าต่าง ๆ ที่นำเข้าจากไทย โดยทำให้ราคาขายในมาเลเซียสูงขึ้น ซึ่งทำให้ยอดขายสินค้าลดลง

(1.2) การนำเข้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2555-2559 ในปี 2559 มีมูลค่าการนำเข้าประมาณ 243,156 ล้านบาท โดยเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เป็นสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงที่สุด คือ 25,457 ล้านบาท คิดเป็นประมาณร้อยละ 10.5 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากมาเลเซียทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 4.6 รองลงมา ได้แก่ สื่อบันทึกข้อมูล ภาพ เสียง (23,943 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.4) เทปแม่เหล็กจานแม่เหล็กสำหรับคอมพิวเตอร์ (23,572 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 8) ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ (23,057 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3) และเครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมและส่วนประกอบ (20,564 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.4)

ไทยนำเข้าสินค้าเทคโนโลยีจากมาเลเซียเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี เนื่องจากมาเลเซียยังมีความชำนาญด้านเทคโนโลยีและทักษะแรงงานสูงกว่าไทย จึงทำให้มาเลเซียมีศักยภาพในอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในปี 2559 ไทยได้เปรียบดุลการค้าขายแดนกับมาเลเซียเป็นอันดับสุดท้ายใน 4 ประเทศ โดยได้เปรียบดุลการค้า 15,109 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากในปี 2558 ซึ่งไทยได้เปรียบดุลการค้า 14,834 ล้านบาท โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.9

(2) การค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย ผ่านด่านศุลกากรที่สำคัญ

เมื่อพิจารณาด้านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้าชายแดนในปี 2558 มากกว่า 1 หมื่นล้านบาทต่อปี พบว่า มีจำนวน 2 แห่ง ได้แก่

(2.1) อันดับ 1 จุดผ่านแดน-ด้านศุลกากรสะเตา มีมูลค่าการค้าชายแดนสูงสุดอันดับหนึ่งของประเทศ ในช่วงปี 2558-2559 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้ารวม 333,816 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในปี 2559 มีดังนี้

- 1) การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ เครื่องคอมพิวเตอร์ มีมูลค่า 26,064 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 14.8 รองลงมาได้แก่ ยางพารา (22,163 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 2.4) ไม้แปรรูป (12,004 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 58) เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ (5,899 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 58.5) และมอเตอร์และเครื่องกำเนิดไฟฟ้า (5,698 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 2.9)
- 2) การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.9 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ มีมูลค่า 24,364 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 14.2 รองลงมาได้แก่ สื่อบันทึกข้อมูล ภาพ เสียง (23,925 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.4) ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ (20,358 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.6) เครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมและส่วนประกอบ (15,241 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.1) และแผงวงจรไฟฟ้า (11,596 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 2.5)

ไทยเสียเปรียบดุลการค้า 37,183 ล้านบาท โดยเสียเปรียบลดลงร้อยละ 0.8

(2.2) อันดับ 2 จุดผ่านแดน-ด้านศุลกากรปางดงเบซาร์ มีมูลค่าการค้าสูงสุดเป็นอันดับสองของประเทศ ในช่วงปี 2558-2559 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.9 โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้ารวม 159,047 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในปี 2559 มีดังนี้

- 1) การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.9 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ ยางพารา มีมูลค่า 54,096 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 2.2 รองลงมาได้แก่ สินค้าอุตสาหกรรมและการเกษตรอื่นๆ (11,041 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 372.5) ไม้แปรรูป (10,051 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.1) รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (5,597 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.1) และเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (3,559 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 21.6)
- 2) การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.9 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ เทปแม่เหล็ก จานแม่เหล็กสำหรับคอมพิวเตอร์ มีมูลค่า 22,002 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 7.9 รองลงมาได้แก่ เครื่องรับวิทยุโทรศัพท์ โทรเลข โทรศัพท์ (3,374 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.7) เครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมและส่วนประกอบ (3,102 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 32.8) ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ (2,699 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 13.4) และเครื่องจักรไฟฟ้าอื่นๆ และส่วนประกอบ (1,894 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 1.5)

ไทยได้เปรียบดุลการค้า 52,353 ล้านบาท โดยได้เปรียบเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.8

1.2.2 ไทย-สปป.ลาว มีมูลค่าการค้าสูงเป็นลำดับสองรองจากมาเลเซีย โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้ารวมประมาณ 202,907 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2555 (มีมูลค่าประมาณ 131,367 ล้านบาท) เฉลี่ยร้อยละ 11.7 ต่อปี และเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2558 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.6 โดยประเภทและมูลค่าสินค้าส่งออกและนำเข้าระหว่างปี 2558-2559 มีดังนี้

(1) การส่งออกและการนำเข้า

(1.1) การส่งออก : ในปี 2559 มีมูลค่าการส่งออกประมาณ 136,420 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 2.5 โดยรถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบเป็นสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงที่สุด โดยมีมูลค่าส่งออกประมาณ 15,866 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 11.6 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 2.7 รองลงมา ได้แก่ น้ำมันดิบ (12,321 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 23.5) ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า (9,695 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.4) สินค้าอุตสาหกรรมอื่นๆ (5,680 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 124.8) และสินค้าปศุสัตว์อื่นๆ (5,553 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 43.5)

ในปี 2559 เศรษฐกิจของ สปป.ลาว ขยายตัวร้อยละ 7 ซึ่งอยู่ในระดับที่สูง ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในภาคอุตสาหกรรมเติบโตสูงขึ้นร้อยละ 10.5 เช่นเดียวกับภาคบริการที่มีการเติบโตสูงขึ้นร้อยละ 7.4 ซึ่งการเจริญเติบโตของภาคเศรษฐกิจที่สำคัญทั้งสองยังคงส่งผลให้มีการนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมจากไทย รวมไปถึงการนำเข้าผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้าจากไทยเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นวัสดุก่อสร้างและวัตถุดิบอุตสาหกรรม โดยผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้าจากไทยนำเข้าผ่านทางด่านสะพานมิตรภาพไทย-ลาวทั้ง 4 แห่ง นอกจากนี้ ความสามารถในการผลิตเหล็กใน สปป.ลาว ไม่สามารถตอบสนองความต้องการภายในประเทศได้ทัน จึงทำให้ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มก่อสร้างส่วนใหญ่ได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้า อาทิ ซีเมนต์ น้ำมัน เหล็ก และอุปกรณ์ก่อสร้างอื่นๆ นอกจากนี้ ในบางกรณี บริษัทผู้ออกแบบโครงการยังเจาะจงต้องการเฉพาะวัตถุดิบที่นำเข้าจากต่างประเทศเท่านั้นเนื่องจากยังไม่เชื่อมั่นในคุณภาพสินค้าที่ผลิตภายใน สปป.ลาว

(1.2) การนำเข้า : ในปี 2559 มีมูลค่าการนำเข้าประมาณ 66,487 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ประมาณร้อยละ 51.4 โดยเชื้อเพลิงอื่นๆ (พลังงานไฟฟ้า) เป็นสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงที่สุด มีมูลค่าประมาณ 35,654 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 53.6 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด เพิ่มขึ้นร้อยละ 163.2 รองลงมา ได้แก่ ทองแดงและผลิตภัณฑ์ (9,367 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 23.8) เครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง (โทรศัพท์ วิทยุ โทรศัพท์ อุปกรณ์) (8,301 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 10.6) เครื่องรับวิทยุโทรศัพท์ โทรเลข โทรศัพท์ (3,047 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 783.9) ผักและของปรุงแต่งจากผัก (2,775 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 53.6)

รายการสินค้านำเข้าจาก สปป.ลาว สูงสุดในปี 2559 คือ พลังงานไฟฟ้า ที่เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 163.2 เนื่องจากเนื่องจากตั้งแต่เดือนมกราคม 2559 กรมศุลกากร และการไฟฟ้าฝ่ายผลิต ได้ตกลงให้นำมูลค่าการนำเข้าพลังงานไฟฟ้าจาก สปป.ลาว รวมในสถิติมูลค่าการนำเข้าการค้าชายแดนไทย-สปป.ลาว ส่งผลให้มูลค่าการนำเข้าขยายตัวเพิ่มขึ้น และเมื่อเดือนสิงหาคม 2559 คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพข.)

ได้มีมติอนุมัติขยายกรอบการรับซื้อไฟฟ้าจากประเทศเพื่อนบ้าน สปป.ลาว เพิ่มจาก 7,000 เมกะวัตต์ เป็น 9,000 เมกะวัตต์ เพื่อรองรับความต้องการใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคตของไทย ตามแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย พ.ศ. 2558-2579 หรือ PDP 2015 ที่กำหนดสัดส่วนการรับซื้อไฟฟ้าจากต่างประเทศไว้ที่ร้อยละ 20 ของกำลังการผลิตไฟฟ้าทั้งประเทศ อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนการพัฒนาเชื่อมโยงโครงข่ายระบบไฟฟ้าของทั้งสองประเทศเข้าด้วยกัน เพื่อยกระดับเป็นโครงข่ายไฟฟ้าของภูมิภาค หรือ Regional Grid ในอนาคต ซึ่งได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจการขยายกรอบการซื้อไฟฟ้างกล่าว ในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนในเดือนกันยายน 2559

ในปี 2559 ไทยได้เปรียบดุลการค้าชายแดนกับ สปป.ลาว โดยไทยได้เปรียบดุลการค้า 69,932 ล้านบาท ลดลงจากในปี 2558 ซึ่งไทยได้เปรียบดุลการค้า 89,163 ล้านบาท โดยลดลงร้อยละ 21.6

(2) การค้าชายแดนไทย-สปป.ลาว ผ่านด่านศุลกากรที่สำคัญ

เมื่อพิจารณาด้านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้าชายแดนในปี 2559 มากกว่า 1 หมื่นล้านบาทต่อปี พบว่ามีจำนวน 3 แห่ง ได้แก่

(2.1) อันดับที่ 1 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรหนองคาย มีมูลค่าการค้าชายแดนอันดับ 6 ของประเทศ ในช่วงปี 2558-2559 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.9 โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้า 64,032 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในช่วงปี 2559 มีดังนี้

- 1) การส่งออกลดลงร้อยละ 1.2 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มีมูลค่า 11,313 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 11.2 รองลงมาได้แก่ น้ำมันดีเซล (4,518 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 31.7) สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตรอื่นๆ (2,217 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.6) ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า (2,106 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.11) และน้ำมันสำเร็จรูปอื่นๆ (1,705 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.1)
- 2) การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 71.3 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ เชื้อเพลิงอื่นๆ มีมูลค่า 5,315 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 110.2 รองลงมาได้แก่ ลวดและสายเคเบิล ที่หุ้มฉนวน (611 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 55.1) รองเท้า (327 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.7) ไบยาสูบ (280 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 7.7) และเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ (194 ล้านบาท ซึ่งมีมูลค่าติด 5 อันดับสินค้านำเข้าสูงสุดในปี 2559 เป็นปีแรก)

ไทยได้เปรียบดุลการค้า 49,089 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 7.2

(2.2) อันดับที่ 2 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรมุกดาหาร มีมูลค่าการค้าชายแดนอันดับ 7 ของประเทศ ในช่วงปี 2558-2559 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.1 โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้า 62,074 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในช่วงปี 2559 มีดังนี้

- 1) การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.1 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า มีมูลค่า 6,463 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 14 รองลงมาได้แก่ สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตรอื่นๆ (3,152 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 610.1) วงจรพิมพ์ (2,777 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 10.8)

เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ (1,447 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 29.1) และรถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (1,211 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 41.3)

- 2) การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.2 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ ทองแดงและผลิตภัณฑ์ มีมูลค่า 9,363 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 23.9 รองลงมาได้แก่ เชื้อเพลิงอื่นๆ (8,670 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 82.7) เครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง (โทรศัพท์ วิทยุ โทรเลข โทรศัพท์ อุปกรณ์ (8,300 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 10.6) เครื่องรับวิทยุโทรศัพท์ โทรเลข โทรศัพท์ (3,046 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 788.7) และเครื่องใช้เบ็ดเตล็ดอื่นๆ (530 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 11,689)

ไทยเสียเปรียบดุลการค้า 2,053 ล้านบาท โดยไทยเสียเปรียบลดลงร้อยละ 23.6

(2.3) อันดับที่ 3 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรช่องเม็ก มีมูลค่าการค้าชายแดนอันดับ 11 ของประเทศ ในช่วงปี 2558-2559 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2 โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้า 16,304 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในช่วงปี 2559 มีดังนี้

- 1) การส่งออกลดลงร้อยละ 6.6 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ น้ำมันดีเซล มีมูลค่า 1,743 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 23.5 รองลงมาได้แก่ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (1,706 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.1) น้ำมันเบนซิน (848 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 21.4) เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ (412 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.6) และเหล็กและเหล็กกล้า (369 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 13)
- 2) การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 46.8 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ ผักและของปรุงแต่งจากผัก มีมูลค่า 2,275 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 84.8 รองลงมาได้แก่ เชื้อเพลิงอื่นๆ (1,034 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 53.1) กาแฟ ชา เครื่องเทศ (344 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 1.2) ผลไม้อื่นๆ และของปรุงแต่งจากผลไม้ (248 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 8.2) และเมล็ดพืชน้ำมัน (96 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 44.7)

ไทยเสียเปรียบดุลการค้า 7,809 ล้านบาท โดยไทยเสียเปรียบเพิ่มขึ้นร้อยละ 22

1.2.3 ไทย-เมียนมา : มีมูลค่าการค้าชายแดนสูงเป็นลำดับสามรองจากมาเลเซียและ สปป.ลาว โดยปี 2559 มีมูลค่าการค้าชายแดนรวม 187,965 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2555 (มีมูลค่าประมาณ 180,472 ล้านบาท) เฉลี่ยร้อยละ 1.5 ต่อปี และเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2558 มูลค่าการค้าลดลงร้อยละ 13.8 โดยมีรายละเอียดมูลค่าสินค้าส่งออกและนำเข้าระหว่างปี 2558-2559 ดังนี้

(1) การส่งออกและการนำเข้า

- (1.1) การส่งออกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2555-2559 ในปี 2559 มีมูลค่าการส่งออกประมาณ 109,340 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 8.5 โดยเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์เป็นสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงที่สุด คือ 6,456 ล้านบาท คิดเป็นประมาณร้อยละ 5.9 ของมูลค่าการส่งออก เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 26.8 รองลงมาได้แก่ น้ำตาลทราย (6,137 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 49.6) เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (5,683 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 16.9) ผ้าผืนและด้าย (4,855 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3) และเครื่องโทรสาร โทรศัพท์ โทรศัพท์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (4,773 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 5.5)

ในปี 2559 เศรษฐกิจเมียนมามีการขยายตัวของร้อยละ 6.5 ลดลงจากปีก่อน ซึ่งขยายตัวร้อยละ 7.2 แม้การขยายตัวลดลง แต่ความต้องการสินค้าอุปโภคบริโภคจากไทยเพิ่มยังคงสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

- (1.2) การนำเข้าเพิ่มขึ้นในช่วงปี 2555-2557 ลดลงในช่วงปี 2557-2559 โดยในปี 2559 มีมูลค่าการนำเข้าประมาณ 78,625 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 32.9 โดยก๊าซธรรมชาติเป็นสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงที่สุด โดยมีมูลค่า 69,286 ล้านบาท คิดเป็นประมาณร้อยละ 88.1 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 37.7 รองลงมา ได้แก่ สัตว์น้ำ (2,310 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 382.9) โค กระบือ สุกร แพะ แกะ (1,833 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 13.5) ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ จากสัตว์ (974 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 156.6) และพืชน้ำมันและผลิตภัณฑ์ (915 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 93)

ปี 2559 การนำเข้าก๊าซธรรมชาติจากเมียนมา มีอัตราการขยายตัวลดลง เนื่องจากแหล่งยาดานาหยุดจ่ายก๊าซระหว่างวันที่ 25-28 กุมภาพันธ์ 2559 เพื่อเชื่อมต่อกับแหล่งผลิตก๊าซธรรมชาติบาตัมยาร์ ซึ่งเป็นหลุมผลิตก๊าซธรรมชาติใหม่ของแหล่งยาดานา และแหล่งซอติกาหยุดจ่ายก๊าซระหว่างวันที่ 19-28 มีนาคม 2559 เพื่อบำรุงอุปกรณ์ รวมทั้งแหล่งเยตากุนหยุดจ่ายก๊าซ เพื่อซ่อมบำรุงอุปกรณ์บนแท่นผลิต ระหว่างวันที่ 10-18 เมษายน 2559 อีกด้วย

ไทยเสียเปรียบดุลการค้าชายแดนกับเมียนมาลดลงมาโดยตลอดตั้งแต่ปี 2555-2558 และกลับมาได้เปรียบดุลการค้าในปี 2559 โดยในปี 2558 ไทยเสียเปรียบดุลการค้า 16,326 ล้านบาท และกลับมาได้เปรียบดุลการค้าในปี 2559 โดยได้เปรียบดุลการค้า 30,715 ล้านบาท

(2) การค้าชายแดนไทย-เมียนมาผ่านด่านศุลกากรที่สำคัญ

เมื่อพิจารณาด้านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้าชายแดนในปี 2559 มากกว่า 1 หมื่นล้านบาทต่อปี พบว่ามีจำนวน 3 แห่ง ได้แก่

- (2.1) อันดับที่ 1 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรแม่สอด มีมูลค่าการค้ารวมสูงสุดเป็นอันดับ 3 ของประเทศ ในช่วงปี 2558-2559 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.1 โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้า 84,607 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในช่วงปี 2557- 2559 มีดังนี้

- 1) การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.9 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือน้ำตาลทราย มีมูลค่า 5,438 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 83.4 รองลงมาได้แก่ เครื่องโทรสาร โทรศัพท์ โทรศัพท์มือถือและส่วนประกอบ (4,772 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 5.4) ผ้าผืนและด้าย (4,758 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2) เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ (4,481 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 43.8) และเครื่องจักรกลและส่วนประกอบอื่นๆ (3,855 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 82)
- 2) การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.1 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ โค กระบือ สุกร แพะ แกะ มีมูลค่า 1,108 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 17.6 รองลงมาได้แก่ เมล็ดพืชน้ำมัน (908 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 94.4)

เคมีภัณฑ์อินทรีย์ (430 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1) ผักและของปรุงแต่งจากผัก (318 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.2) และกาแฟ ชา เครื่องเทศ (311 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 149.7)

ไทยได้เปรียบดุลการค้า 76,651 ล้านบาท โดยได้เปรียบดุลลงร้อยละ 16.6

(2.2) อันดับที่ 2 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรสงขลาบุรี มีมูลค่าการค้ารวมสูงสุดอันดับ 4 ของประเทศ ในช่วงปี 2558-2559 มูลค่าการค้าลดลงร้อยละ 37.6 โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้า 70,269 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้า ในช่วงปี 2558-2559 มีดังนี้

- 1) การส่งออกลดลงร้อยละ 38.2 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ มีมูลค่า 126 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 21.6 รองลงมาได้แก่ สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตรอื่นๆ (82 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 28.6) ผงปรุงรส (52 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.6) ผ้าฝ้ายและด้าย (29 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 195.1) และน้ำมันปาล์ม (26 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 13.5)
- 2) การนำเข้าลดลงร้อยละ 37.5 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ ก๊าซธรรมชาติ มีมูลค่า 69,286 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 37.7 รองลงมาได้แก่ โค กระบือ สุกร แพะ แกะ (55 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 25.4) ถ่านหิน (47 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.1) สัตว์น้ำอื่นๆ และผลิตภัณฑ์ (41 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 23,477.7) และเครื่องจักรใช้ในการก่อสร้างและส่วนประกอบ (37 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 400.5)

ไทยเสียเปรียบดุลการค้า 68,880 ล้านบาท เสียเปรียบดุลลงร้อยละ 37.5

(2.3) อันดับที่ 3 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรระนอง มีมูลค่าการค้าสูงสุดเป็นอันดับ 10 ของประเทศ ในช่วงปี 2558-2559 มูลค่าการค้ารวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.4 โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้า 19,526 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในช่วงปี 2558-2559 มีดังนี้

- 1) การส่งออกลดลงร้อยละ 9.1 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า มีมูลค่า 2,162 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 21.7 รองลงมาได้แก่ น้ำมันดีเซล (2,145 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 26.6) ปูนซีเมนต์ (1,376 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.1) สินค้าอุตสาหกรรมอื่นๆ (1,050 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.1) และน้ำมันเบนซิน (791 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 21.8)
- 2) การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 158.5 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ สัตว์น้ำ มีมูลค่า 2,142 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 492.2 รองลงมาได้แก่ ผลิตภัณฑ์อื่นๆ จากสัตว์ (961 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 153.2) ปลาหมึกสด แช่เย็น แช่แข็ง (364 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 326.7) ผลิตภัณฑ์ไม้อื่นๆ

(264 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 7.4) และกุ้งสด แช่เย็น แช่แข็ง (133 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 222.1)

ไทยได้เปรียบดุลการค้า 11,270 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 26.5

1.2.4 ไทย-กัมพูชา มีมูลค่าการค้าชายแดนเป็นอันดับสุดท้าย โดยปี 2559 มีมูลค่าการค้ารวมประมาณ 121,098 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2555 (มีมูลค่า 81,964 ล้านบาท) เฉลี่ยร้อยละ 10.6 ต่อปี และเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2558 มูลค่าการค้าลดลงร้อยละ 3.2 โดยประเภทและมูลค่าสินค้าส่งออกและนำเข้าระหว่างปี 2558-2559 มีดังนี้

(1) การส่งออกและนำเข้า

(1.1) การส่งออก : ในปี 2559 มีมูลค่าการส่งออกประมาณ 101,422 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 3.2 โดยเครื่องที่ไม่มีแอลกอฮอล์เป็นสินค้าส่งออกอันดับหนึ่ง โดยมีมูลค่า 8,497 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8.4 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 25.2 รองลงมา ได้แก่ รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ (5,385 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.3) เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ (5,036 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.7) รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (4,476 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 14.6) และเครื่องจักรกลและส่วนประกอบอื่นๆ (3,848 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 8.6)

ในปี 2559 เศรษฐกิจกัมพูชามีการเติบโตร้อยละ 7.2 เพิ่มขึ้นจากปี 2558 (เติบโตร้อยละ 6.9) จึงยังคงมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระดับสูง ส่งผลให้หลายรายการสินค้าที่กัมพูชานำเข้าจากไทยมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น

(1.2) การนำเข้า : ในปี 2559 มีมูลค่าการนำเข้าประมาณ 19,676 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ประมาณร้อยละ 3.5 โดยผักและของปรุงแต่งจากผักเป็นสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงที่สุด โดยมีมูลค่า 9,238 ล้านบาท คิดเป็นประมาณร้อยละ 46.9 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 54.6 รองลงมา ได้แก่ ลวดและสายเคเบิล ที่หุ้มฉนวน (3,625 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.3) อะลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์ (1,783 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 67.3) เสื้อผ้าสำเร็จรูป (1,075 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 156.8) เครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง (โทรศัพท์ วิทยุ โทรเลข โทรศัพท์ อุปกรณ์ (630 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 88.7)

ในปี 2559 หลายรายการสินค้าส่งออกจากกัมพูชามายังไทยยังคงมีมูลค่าการนำเข้ามากขึ้น เช่น ลวดและสายเคเบิล เนื่องจากมีการประกอบสายไฟสำหรับรถยนต์ ในเขตเศรษฐกิจพิเศษเกาะกงและส่งออกสินค้ากลับมาประกอบในไทยทำให้มีมูลค่าการนำเข้าลวดและสายเคเบิลจากกัมพูชาเพิ่มขึ้น และเสื้อผ้าสำเร็จรูป ซึ่งในปี 2559 มีมูลค่าเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 156.8 ซึ่งปรับตัวเพิ่มขึ้นตามความต้องการของตลาด

ในปี 2559 ไทยได้เปรียบดุลการค้าชายแดนกับกัมพูชา 81,745 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 3

(2) การค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ผ่านด่านศุลกากรที่สำคัญ

เมื่อพิจารณาด้านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้าชายแดนในปี 2558 มากกว่า 1 หมื่นล้านบาทต่อปี พบว่ามีจำนวน 3 แห่ง ได้แก่

(2.1) **อันดับที่ 1 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรอรัญประเทศ** มีมูลค่าการค้าสูงเป็นอันดับ 5 ของประเทศ ในปี 2559 มีมูลค่าการค้า 66,647 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 13.6 สำหรับการส่งออกและนำเข้าในช่วงปี 2559 มีดังนี้

- 1) การส่งออกลดลงร้อยละ 11.7 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ มีมูลค่า 5,012 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 18.2 รองลงมาได้แก่ รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ (3,978 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.4) รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (3,724 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3) เครื่องจักรกลและส่วนประกอบอื่น ๆ (3,574 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 10.1) และยานพาหนะอื่นๆ และส่วนประกอบ (3,022 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 29.8)
- 2) การนำเข้าลดลงร้อยละ 20.9 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ ผักและของปรุงแต่งจากผัก มีมูลค่า 6,782 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 40.3 รองลงมาได้แก่ อะลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์ (1,472 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 39.4) เสื้อผ้าสำเร็จรูป (652 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 57.6) วัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปอื่นๆ (630 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 23.7) และเครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง (โทรศัพท์ วิทยุ โทรเลข โทรศัพท์ อุปกรณ์ (624 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 88.8)

ไทยได้เปรียบดุลการค้า 41,159 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 8.4

(2.2) **อันดับที่ 2 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรคลองใหญ่** มีมูลค่าการค้าสูงเป็นอันดับ 8 ของประเทศ ในช่วงปี 2558-2559 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.0 โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้า 33,716 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในช่วงปี 2559 มีดังนี้

- 1) การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.3 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ มีมูลค่า 2,649 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 0.4 รองลงมาได้แก่ น้ำตาลทราย (2,300 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 125.1) เครื่องสำอาง เครื่องหอมและสบู (1,474 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 13.8) รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ (1,352 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 82.6) และนมและผลิตภัณฑ์นม (1,052 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 9.3)
- 2) การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 44.9 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ ลวดและสายเคเบิล ที่หุ้มฉนวน มีมูลค่า 3,159 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 24.4 รองลงมาได้แก่ เสื้อผ้าสำเร็จรูป (362 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 18,569.2) สัตว์น้ำ (175 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 250.6) เสื้อผ้าอื่นๆ (54 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 912,622) และผลิตภัณฑ์ยางวัลแคนไนซ์ (34 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.5)

ไทยได้เปรียบดุลการค้า 25,766 ล้านบาท โดยลดลงจากปีก่อนร้อยละ 2.1

(2.3) อันดับที่ 3 จุดผ่านแดน-ด้านศุลกากรจันทบุรี ในช่วงปี 2558-2559 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.8 โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้า 15,968 ล้านบาท สำหรับการส่งออกและนำเข้าในช่วงปี 2559 มีดังนี้

- 1) การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.2 โดยสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ มีมูลค่า 3,443 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 87 รองลงมาได้แก่ น้ำมันเบนซิน (757 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 38.5) เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (564 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 52.1) ยางยานพาหนะ (494 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 45.4) และสินค้าอุตสาหกรรมการเกษตรอื่นๆ (460 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 60.5)
- 2) การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 129.8 โดยสินค้านำเข้าที่มีมูลค่ามากที่สุดคือ ผักและของปรุงแต่งจากผัก มีมูลค่า 1,050 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 202.7 รองลงมาได้แก่ อะลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์ (304 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3,123.7) ผลไม้อื่น ๆ และของปรุงแต่งจากผลไม้ (49 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1,521.8) ธัญพืช (39 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.9) และเม็ดพลาสติก (21 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 101.5)

ไทยได้เปรียบดุลการค้า 12,987 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 11.9

ตารางที่ 3 : ด้านที่มีมูลค่าการค้าชายแดนในปี 2559 สูงสุด 10 อันดับแรก (หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับ	ด้านศุลกากร	2555	2556	2557	2558	2559	อัตรา เปลี่ยนแปลง เฉลี่ย ปี 55 - 59 (%)	อัตรา เปลี่ยนแปลง ปี 58 - 59 (%)
1	ด่านสะเตา (จ.สงขลา)	310,054	330,257	349,285	325,430	333,816	2.0	2.6
2	ด่านปาดังเบซาร์ (จ.สงขลา)	194,734	163,309	151,934	154,618	159,047	-4.6	2.9
3	ด่านแม่สอด (จ.ตาก)	39,377	46,309	63,531	72,256	84,607	21.4	17.1
4	ด่านสังขละบุรี (จ.กาญจนบุรี)	108,711	114,647	116,567	112,532	70,269	-8.5	-37.6
5	ด่านอรัญประเทศ (จ.สระแก้ว)	50,435	59,652	74,772	77,173	66,647	8.3	-13.6
6	ด่านหนองคาย (จ.หนองคาย)	62,697	57,243	60,128	61,621	64,032	0.7	3.9
7	ด่านมุกดาหาร (จ.มุกดาหาร)	28,679	30,444	39,326	53,943	62,074	21.9	15.1
8	ด่านคลองใหญ่ (จ.ตราด)	24,811	26,826	29,636	31,817	33,716	8.0	6.0
9	ด่านทุ่งช้าง (จ.น่าน)	4,610	4,393	6,388	9,895	20,120	49.7	103.3
10	ด่านระนอง (จ.ระนอง)	19,997	21,955	20,246	18,532	19,526	-0.3	5.4

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

ตารางที่ 4 : มูลค่าการค้าชายแดนรายภาคและอัตราการขยายตัว

รายการ	ปี					อัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปี (55-59) (%)	อัตราการขยายตัวช่วงปี (58-59) (%)
	2555	2556	2557	2558	2559		
ทั้งประเทศ							
มูลค่าการค้า	909,852	925,136	989,578	1,005,706	1,013,276	2.8	0.8
ส่งออก	556,324	560,601	590,093	588,633	605,445	2.2	2.9
นำเข้า	353,528	364,535	399,484	417,073	407,831	3.7	-2.2
ดุลการค้า	202,796	196,066	190,609	171,560	197,615	-0.2	15.2
ภาคใต้							
มูลค่าการค้า	535,919	523,360	527,654	504,290	520,946	-0.7	3.3
ส่งออก	321,214	308,674	293,488	266,984	273,662	-3.8	2.5
นำเข้า	214,705	214,686	234,167	237,306	247,284	3.7	4.2
ดุลการค้า	106,509	93,988	59,321	29,677	26,379	-27.4	-11.1
ภาคตะวันตก							
มูลค่าการค้า	108,785	114,835	116,679	112,581	70,466	-8.4	-37.4
ส่งออก	1666	1,783	1,528	1,218	799	-15.5	-34.4
นำเข้า	107,119	113,052	115,151	111,363	69,667	-8.3	-37.4
ดุลการค้า	-105,453	-111,269	-113,624	-110,145	-68,868	8.2	-37.5
ภาคเหนือ							
มูลค่าการค้า	65,950	75,922	98,596	114,384	136,776	20.1	19.6
ส่งออก	63,626	72,204	93,618	107,130	115,048	16.2	7.4
นำเข้า	2,323	3,718	4,978	7,254	21,728	84.8	199.5
ดุลการค้า	61,303	68,486	88,639	99,875	93,319	11.8	-6.6
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ							
มูลค่าการค้า	119,304	118,869	134,821	152,562	168,869	9.2	10.7
ส่งออก	96,952	95,781	107,597	110,916	117,814	5.1	6.2
นำเข้า	22,352	23,088	27,224	41,645	51,055	24.2	22.6
ดุลการค้า	74,600	72,693	80,373	69,271	66,760	-2.4	-3.6
ภาคตะวันออก							
มูลค่าการค้า	79,894	92,150	111,827	121,889	116,332	10.3	-4.6
ส่งออก	72,865	82,159	93,863	102,385	98,122	8.0	-4.2
นำเข้า	7,029	9,991	17,964	19,504	18,210	31.0	-6.6
ดุลการค้า	65,837	72,168	75,899	82,881	79,912	5.1	-3.6

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

1.3 การค้าชายแดนรายภาค

การค้าชายแดนรายภาคจำแนกเป็น 5 ภาค ได้แก่ (1) การค้าชายแดนผ่านภาคใต้ ซึ่งเป็นการค้ากับประเทศมาเลเซีย และเมียนมา (2) การค้าชายแดนผ่านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นการค้ากับประเทศ สปป.ลาว และกัมพูชา (3) การค้าชายแดนผ่านภาคเหนือ ซึ่งเป็นการค้ากับประเทศเมียนมาและ สปป.ลาว (4) การค้าชายแดนผ่านภาคตะวันออก ซึ่งเป็นการค้ากับประเทศกัมพูชา และ (5) การค้าชายแดนผ่านภาคตะวันตก ซึ่งเป็นการค้ากับประเทศเมียนมา

1.3.1 ภาคใต้ : ภาคใต้มีมูลค่าการค้าชายแดนสูงสุด โดยปี 2559 มีมูลค่าการค้า 520,946 ล้านบาท และในช่วงปี 2555-2559 ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.7 ต่อปี และมูลค่าการค้าในปี 2559 เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 3.3 รองลงมา ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีมูลค่าการค้า 168,756 ล้านบาท ภาคเหนือ (136,776 ล้านบาท) ภาคตะวันออก (116,332 ล้านบาท) และภาคตะวันตก (70,466 ล้านบาท)

(1) **มูลค่าการส่งออก :** ภาคใต้มีมูลค่าการส่งออกสูงสุด โดยในปี 2559 มีมูลค่าการส่งออก 273,662 ล้านบาท รองลงมา ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีมูลค่า 110,889 ล้านบาท ภาคเหนือ (117,814 ล้านบาท) ภาคตะวันออก (98,122 ล้านบาท) และภาคตะวันตก (799 ล้านบาท) ซึ่งในปี 2559 มูลค่าการส่งออกของภาคใต้เพิ่มขึ้นเล็กน้อย หลังจากลดลงอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2554-2558

(2) **มูลค่าการนำเข้า :** ภาคใต้มีมูลค่าการนำเข้าสูงสุด โดยในปี 2559 มีมูลค่าการนำเข้า 247,284 ล้านบาท รองลงมา ได้แก่ ภาคตะวันตก (69,667) ล้านบาท ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (50,942 ล้านบาท) ภาคเหนือ (21,728 ล้านบาท) และภาคตะวันออก (18,210 ล้านบาท) โดยในช่วงปี 2555 - 2559 มูลค่าการนำเข้าเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ภาคใต้ได้เปรียบดุลการค้าสูงสุด โดยในปี 2559 ได้เปรียบดุลการค้า 26,379 ล้านบาท อย่างไรก็ดี ในช่วงปี 2555-2559 ความได้เปรียบดุลการค้าลดลงมาโดยตลอด โดยลดลงจาก 106,509 ล้านบาท ในปี 2555 เหลือ 26,375 ล้านบาท ในปี 2559 เนื่องจากการส่งออกลดลง ขณะที่การนำเข้าสูงขึ้น โดยในช่วงปี 2555 - 2559 การส่งออกลดลงจาก 321,214 ล้านบาท เหลือ 273,662 ล้านบาท และการนำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 214,705 ล้านบาท เป็น 247,284 ล้านบาท

การค้าชายแดนในภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นการค้ากับมาเลเซีย โดยคิดเป็นประมาณร้อยละ 96 ซึ่งค้าขายผ่าน จ.สงขลา ยะลา นราธิวาส สตูล และปัตตานี และเป็นการค้ากับเมียนมาเพียงประมาณร้อยละ 4 ซึ่งค้าขายผ่าน จ.ระนอง อย่างไรก็ดีในช่วงปี 2555-2559 มูลค่าการค้ากับเมียนมาลดลงเฉลี่ยประมาณร้อยละ 0.3 ต่อปี โดยการส่งออกลดลงเฉลี่ยประมาณร้อยละ 3.6 ต่อปี และการนำเข้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณร้อยละ 37.9 ต่อปี ส่งผลให้ภาคใต้ได้เปรียบดุลการค้าลดลงเฉลี่ยประมาณร้อยละ 27.4 ต่อปี

ตารางที่ 5 : มูลค่าการค้าขายแดนภาคใต้และอัตราการขยายตัว

รายการ	ปี					อัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปี (55-59) (%)	อัตราการขยายตัวช่วงปี (58-59) (%)
	2555	2556	2557	2558	2559		
ภาคใต้							
มูลค่าการค้ารวม	535,919	523,360	527,654	504,290	520,946	-0.7	3.3
ส่งออก	321,214	308,674	293,488	266,984	273,662	-3.8	2.5
นำเข้า	214,705	214,686	234,167	237,306	247,284	3.7	4.2
ดุลการค้า	106,509	93,988	59,321	29,677	26,379	-27.4	-11.1
ภาคใต้-มาเลเซีย							
มูลค่าการค้า	515,923	501,402	507,655	485,759	501,420	-0.7	3.2
ส่งออก	303,019	288,051	274,992	250,049	258,264	-3.8	3.3
นำเข้า	212,904	213,351	232,663	235,710	243,156	3.4	3.2
ดุลการค้า	90,115	74,700	42,329	14,339	15,109	-30.3	5.4
ภาคใต้-เมียนมา							
มูลค่าการค้า	19,996	21,958	19,999	18,531	19,526	-0.3	5.4
ส่งออก	18,195	20,623	18,495	16,935	15,398	-3.6	-9.1
นำเข้า	1,801	1,335	1,503	1,597	4,128	37.9	158.6
ดุลการค้า	16,394	19,288	16,992	15,338	11,270	-7.6	-26.5

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

1.3.2 ภาคเหนือ : มูลค่าการค้าของภาคเหนือเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงปี 2555-2559 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 20.1 ต่อปี มูลค่าการค้าส่วนใหญ่มาจากการส่งออก และการค้าส่วนใหญ่เป็นการค้ากับเมียนมา โดยในปี 2559 มูลค่าการค้ากับเมียนมาคิดเป็น 97,972 ล้านบาท ขณะที่เป็นการค้ากับ สปป.ลาว 38,804 ล้านบาท

(1) **มูลค่าการส่งออก :** เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงปี 2555-2559 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 16.2 ต่อปี และในปี 2559 การส่งออกมีมูลค่า 115,048 ล้านบาท การส่งออกของภาคเหนือส่วนใหญ่ไปยังเมียนมาโดยในช่วงปี 2555-2559 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 17.6 ต่อปี และในปี 2559 มีมูลค่า 93,143 ล้านบาท สำหรับการส่งออกไปยัง สปป.ลาวมีมูลค่าน้อยเมื่อเทียบกับการส่งออกไปยังเมียนมา โดยมีมูลค่าการส่งออก 21,905 ล้านบาท โดยในช่วงปี 2555-2559 การส่งออกไปยัง สปป.ลาวขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 14 ต่อปี

(2) **มูลค่าการนำเข้า :** มูลค่าการนำเข้ามีมูลค่าน้อยเมื่อเทียบกับการส่งออก โดยในปี 2559 มีมูลค่าการนำเข้า 21,728 ล้านบาท มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 84.8 ต่อปี

ภาคเหนือได้เปรียบดุลการค้าอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงปี 2555-2559 การได้เปรียบดุลการค้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 11.8 ต่อปี โดยในปี 2559 ได้เปรียบดุลการค้า 93,319 ล้านบาท ซึ่งการได้เปรียบดุลการค้าส่วนใหญ่เกิดจากการค้ากับเมียนมา โดยในปี 2559 ได้เปรียบดุลการค้ากับเมียนมา 88,314 ล้านบาท และได้เปรียบดุลการค้ากับ สปป.ลาว 5,006 ล้านบาท

ตารางที่ 6 : มูลค่าการค้าชายแดนภาคเหนือและอัตราการขยายตัว

รายการ	ปี					อัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปี (55-59) (%)	อัตราการขยายตัวช่วงปี (58-59) (%)
	2555	2556	2557	2558	2559		
ภาคเหนือ							
มูลค่าการค้ารวม	65,950	75,922	98,596	114,384	136,776	20.1	19.6
ส่งออก	63,626	72,204	93,618	107,130	115,048	16.2	7.4
นำเข้า	2,323	3,718	4,978	7,254	21,728	84.8	199.5
ดุลการค้า	61,303	68,486	88,639	99,875	93,319	11.8	-6.6
ภาคเหนือ-เมียนมา							
มูลค่าการค้า	51,690	60,170	78,771	86,778	97,972	17.6	12.9
ส่งออก	50,114	57,046	73,983	82,667	93,143	17.0	12.7
นำเข้า	1,576	3,124	4,787	4,111	4,829	38.7	17.5
ดุลการค้า	48,538	53,922	69,196	78,555	88,314	16.3	12.4
ภาคเหนือ-สปป.ลาว							
มูลค่าการค้า	14,260	15,752	19,825	27,606	38,804	29.0	40.6
ส่งออก	13,512	15,158	19,634	24,463	21,905	14.0	-10.5
นำเข้า	747	594	190.85	3,143	16,899	474.0	-437.7
ดุลการค้า	12,765	14,564	19,443	21,320	5,006	-4.8	-76.5

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

1.3.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : มูลค่าการค้ารวมจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีมูลค่า 168,756 ล้านบาท การค้ากับ สปป.ลาว เป็นส่วนสำคัญของการค้าของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการค้ากับสปป.ลาว ในปี 2559 มีมูลค่าการค้า 164,102 ล้านบาท ขณะที่มูลค่าการค้ากับกัมพูชามีเพียง 4,766 ล้านบาท

- (1) **มูลค่าการส่งออก :** เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2555-2559 โดยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.1 ต่อปี ในปี 2559 มีมูลค่าการส่งออก 117,814 ล้านบาท และเป็นการส่งออกไปยัง สปป.ลาว ถึง 114,514 ล้านบาท ขณะที่การส่งออกไปยังกัมพูชามีเพียง 3,300 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ในช่วงปี 2555-2559 การส่งออกไปยังกัมพูชาเพิ่มสูงขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 15.2 ต่อปี
- (2) **มูลค่าการนำเข้า :** เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2555-2559 โดยการนำเข้าในปี 2559 มีมูลค่า 50,942 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 24.1 ต่อปี เป็นการนำเข้าจากสปป.ลาว 49,588 ล้านบาท และการนำเข้าจากกัมพูชาเพียง 1,467 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม การนำเข้าจากกัมพูชาเพิ่มสูงขึ้นเฉลี่ยถึงร้อยละ 95.6

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้เปรียบดุลการค้ากับทั้ง สปป.ลาว และกัมพูชา โดยในปี 2559 ได้เปรียบดุลการค้ากับ สปป.ลาว 66.873 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ในช่วงปี 2555-2559 การได้เปรียบดุลการค้าลดลงเฉลี่ยร้อยละ 2.4 ต่อปี ขณะที่ในปี 2559 ได้เปรียบดุลการค้ากับกัมพูชาเพียง 1,833 ล้านบาท แต่การได้เปรียบดุลการค้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4.4 ต่อปี

ตารางที่ 7 : มูลค่าการค้าขายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือและอัตราการขยายตัว

รายการ	ปี					อัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปี (55-59) (%)	อัตราการขยายตัวช่วงปี (58-59) (%)
	2555	2556	2557	2558	2559		
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ							
มูลค่าการค้ารวม	119,304	118,869	134,821	152,562	168,756	9.2	10.6
ส่งออก	96,952	95,781	107,597	110,916	117,814	5.1	6.2
นำเข้า	22,352	23,088	27,224	41,645	50,942	24.1	22.3
ดุลการค้า	74,600	72,693	80,373	69,271	66,873	-2.3	-3.5
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ-สปป.ลาว							
มูลค่าการค้า	117,108	116,447	131,640	149,375	164,102	9.0	9.9
ส่งออก	94,896	93,504	104,685	108,609	114,514	4.9	5.4
นำเข้า	22,212	22,943	26,955	40,766	49,588	23.4	21.6
ดุลการค้า	72,684	70,561	77,730	67,843	64,926	-2.4	-4.3
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ-กัมพูชา							
มูลค่าการค้า	2,196	2,422	3,182	3,187	4,766	22.8	49.6
ส่งออก	2,056	2,277	2,912	2,307	3,300	15.2	43.0
นำเข้า	140	145	270	879	1,467	95.6	66.8
ดุลการค้า	1,916	2,132	2,643	1,428	1,833	4.4	28.4

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

1.3.4 ภาคตะวันออก : มูลค่าการค้าขายแดนของภาคตะวันออกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2555-2558 และลดลงในปี 2559 โดยในช่วงปี 2555-2559 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10.3 ต่อปี และในปี 2559 มูลค่าการค้าลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 4.6 โดยมีมูลค่าการค้า 116,332 ล้านบาท ซึ่งมูลค่าการค้าส่วนใหญ่มาจากการส่งออก และการค้าทั้งหมดเป็นการค้ากับกัมพูชา

(1) **มูลค่าการส่งออก :** มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2555-2558 และลดลงในปี 2559 โดยในช่วงปี 2555-2559 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 8 ต่อปี และในปี 2559 มูลค่าการส่งออกลดลงเพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 8.0 โดยมีมูลค่าการส่งออก 98,122 ล้านบาท

(2) **มูลค่าการนำเข้า :** มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2555-2558 และลดลงในปี 2559 โดยในช่วงปี 2555-2559 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 31 ต่อปี และในปี 2559 มูลค่าการนำเข้าลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 6.6 โดยมีมูลค่าการนำเข้า 18,210 ล้านบาท

การได้เปรียบดุลการค้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงปี 2555-2559 การได้เปรียบดุลการค้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.1 ต่อปี โดยในปี 2559 ได้เปรียบดุลการค้า 79,912 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 3.6

ตารางที่ 8 : มูลค่าการค้าชายแดนภาคตะวันออกและอัตราการขยายตัว

รายการ	ปี					อัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปี (55-59) (%)	อัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปี (58-59) (%)
	2555	2556	2557	2558	2559		
ภาคตะวันออก-กัมพูชา							
มูลค่าการค้ารวม	79,894	92,150	111,827	121,889	116,332	10.3	-4.6
ส่งออก	72,865	82,159	93,863	102,385	98,122	8.0	-4.2
นำเข้า	7,029	9,991	17,964	19,504	18,210	31.0	-6.6
ดุลการค้า	65,837	72,168	75,899	82,881	79,912	5.1	-3.6

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

1.3.5 ภาคตะวันตก : มูลค่าการค้าในช่วงปี 2555-2559 ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 8.4 ต่อปี โดยในปี 2559 มีมูลค่า 70,466 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ถึงร้อยละ 37.4

- (1) **มูลค่าการส่งออก** : มูลค่าการส่งออกลดลงอย่างต่อเนื่อง ในช่วงปี 2555-2559 มูลค่าการส่งออกลดลงเฉลี่ยร้อยละ 15.5 ต่อปี โดยในปี 2559 มีมูลค่าส่งออก 799 ล้านบาท ซึ่งลดลงจาก 1,666 ล้านบาท ในปี 2555
- (2) **มูลค่าการนำเข้า** : มูลค่าการนำเข้าเป็นส่วนสำคัญของมูลค่าการค้า โดยมูลค่าการนำเข้าสูงกว่ามูลค่าการส่งออกอย่างมาก อย่างไรก็ตาม ในช่วงปี 2555-2559 มูลค่าการนำเข้าลดลงเฉลี่ยร้อยละ 8.3 ต่อปี ซึ่งในปี 2559 มีการนำเข้า 69,667 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าก๊าซธรรมชาติผ่าน จ.กาญจนบุรี

ภาคตะวันตกเสียเปรียบดุลการค้ากับเมียนมาโดยตลอด โดยในปี 2559 เสียเปรียบดุลการค้า 68,868 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ในช่วงปี 2555-2559 การเสียเปรียบดุลการค้าลดลงเฉลี่ยร้อยละ 8.2 ต่อปี

ตารางที่ 9 : มูลค่าการค้าชายแดนภาคตะวันตกและอัตราการขยายตัว

รายการ	ปี					อัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปี (55-59) (%)	อัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปี (58-59) (%)
	2555	2556	2557	2558	2559		
ภาคตะวันตก-เมียนมา							
มูลค่าการค้ารวม	108,785	114,835	116,679	112,581	70,466	-8.4	-37.4
ส่งออก	1,666	1,783	1,528	1,218	799	-15.5	-34.4
นำเข้า	107,119	113,052	115,151	111,363	69,667	-8.3	-37.4
ดุลการค้า	-105,453	-111,269	-113,624	-110,145	-68,868	8.2	37.5

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

1.4 การค้าชายแดนในระยะต่อไป

การค้าชายแดนของไทยในระยะต่อไปต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของการพัฒนาในประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปลายปี 2558 ซึ่งเป็นทั้งปัจจัยที่สนับสนุนและข้อจำกัดต่อการค้าชายแดนของไทย นอกจากนี้ ประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนติดกับไทยแต่ละประเทศมีนโยบายการพัฒนาและข้อจำกัดที่แตกต่างกัน โดยมาเลเซียมีนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมที่เน้นฐานความรู้ การสร้างนวัตกรรมและการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ซึ่งจะเป็นโอกาสให้การส่งออกสินค้าชั้นกลางของไทยไปยังมาเลเซียขยายตัวมากขึ้น การพัฒนาเมืองโกตาปุตรา รัฐเคดาห์ ซึ่งอยู่ติดกับแนวชายแดนไทย (ด้านบ้านประกอบ อ.นาทวี จ.สงขลา) เป็นเมืองยาง (Rubber City) จะทำให้มาเลเซียต้องการวัตถุดิบเพื่อป้อนอุตสาหกรรมที่มากขึ้นในระยะต่อไป และการพัฒนาโครงการ Chuping Valley Industrial Area (CVIA) ซึ่งจะตั้งอยู่ในรัฐเปอร์ลิส (ตรงข้ามด่านปาดังเปซาร์ อ.สะเดา จ.สงขลา) ซึ่งเป็นแผนการดำเนินการเพื่อให้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมไฮเทคทั้งด้านพลังงาน ยานยนต์ และการเกษตร นอกจากนี้ ในระยะปี 2559 - 2563 ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจมาเลเซียฉบับที่ 11 ได้ให้ความสำคัญกับภาคบริการ และธุรกิจก่อสร้างในการเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยพัฒนาเมืองสำคัญของประเทศ 4 แห่ง ได้แก่ กัวลาลัมเปอร์ ยะโฮร์บาห์รู กูชิง และโกตากินะบะรู ซึ่งจะก่อสร้างที่พักอาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยถึงปานกลาง พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะให้เพียงพอและเชื่อมโยงระบบขนส่งต่างๆ รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในชนบท ดังนั้นประเทศไทยควรติดตามข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาในมาเลเซียเพื่อหาช่องทางใช้ประโยชน์ในด้านการค้าชายแดนได้อย่างเหมาะสมต่อไป

สำหรับในส่วนของประเทศไทยได้มีแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษสงขลาซึ่งตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ชายแดนอำเภอสะเดา โดยจะพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจแห่งใหม่ในภาคใต้ ซึ่งรัฐสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเขตอุตสาหกรรม รวมทั้งการให้สิทธิประโยชน์และมาตรการอื่นๆ ที่จะสนับสนุนการลงทุน โดยมีโครงสร้างพื้นฐานสำคัญซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการ เช่น การก่อสร้างจุดผ่านแดนสะเดาแห่งใหม่ ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาความแออัดของการขนส่งและการเดินทางข้ามแดนระหว่างไทย-มาเลเซียที่มีในปัจจุบัน การพัฒนา Motorway ระหว่างหาดใหญ่-สะเดา ซึ่งเมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จจะทำให้การขนส่งระหว่างหาดใหญ่-สะเดามีความรวดเร็วและปลอดภัยขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ยังเป็นอุปสรรคต่อการค้าชายแดนของไทยทั้งด้านการจับจ่ายซื้อสินค้า การทำธุรกิจการค้าและการลงทุนบริเวณชายแดน นอกจากนี้ด้านศุลกากรสะเดาซึ่งเป็นช่องทางการค้าสำคัญยังคงมีความแออัดในการขนส่งข้ามแดน

สำหรับเมียนมา ปัจจุบันมีนโยบายเปิดประเทศซึ่งสนับสนุนให้มีการลงทุนจากต่างประเทศและการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งได้ประกาศพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษหลัก จากเดิม 3 แห่ง (ได้แก่ เขตเศรษฐกิจพิเศษติละวา เขตเศรษฐกิจพิเศษเจ้าก์ผยู และเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย) เพิ่มขึ้นเป็น 7 แห่ง โดยมี 2 แห่งที่อยู่ใกล้และติดกับชายแดนไทย ได้แก่ เขตเศรษฐกิจพิเศษผะอัน และเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดี ซึ่งจะเพิ่มความต้องการสินค้าจากต่างประเทศมากขึ้น นอกจากนี้ ได้ปรับปรุงนโยบายส่งเสริมการลงทุนที่เปิดกว้างมากขึ้น โดยอนุญาตให้นักลงทุนต่างด้าวถือหุ้นได้ทั้งหมดในธุรกิจที่ต้องการรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี เช่น ธุรกิจสื่อสาร อุตสาหกรรมการผลิต และธุรกิจพลังงาน รวมทั้งเมียนมาได้เร่งผลักดันการพัฒนาด่านท่าซี้เหล็ก-แม่สายให้เป็นตลาดศูนย์กลางการค้าอินโดจีนและการท่องเที่ยว ซึ่งจะสนับสนุนให้เป็นช่องทางในการขนส่งสินค้าในเส้นทางแม่สาย-ท่าซี้เหล็ก-เชียงตุง-โมนละ (Mong La)-สิบสองปันนา (จีน)

และเส้นทางแม่สาย-ท่าขี้เหล็ก-เชียงตุง-ตองยี (เมืองหลวงของรัฐฉาน) ซึ่งจะทำให้การค้าและการท่องเที่ยวขยายตัวมากขึ้นในอนาคต

ที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาโครงการขนส่งเชื่อมโยงระหว่างไทย-เมียนมาหลายโครงการ โดยเฉพาะเส้นทางในฝั่งเมียนมาระหว่างเมียวดี (ตรงข้ามอำเภอแม่สอด) – ย่างกุ้ง โดยช่วงเชิงเขาตะนาวศรี – กอกะเร็ก ซึ่งเป็นช่วงที่เป็นอุปสรรคสำคัญในการขนส่งได้ก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อเดือนสิงหาคม 2558 และไทยและเมียนมาได้ก่อสร้างสะพานมิตรภาพไทย-เมียนมา แห่งที่ 2 ณ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี 2561 ซึ่งจะส่งผลให้การขนส่งข้ามแดนระหว่างแม่สอด-เมียวดี (เมียนมา) มีความสะดวกและรวดเร็วขึ้นในอนาคต รวมทั้งการพัฒนาสนามบินแม่สอดให้สามารถรองรับเครื่องบิน Boeing 737 ซึ่งจะช่วยสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจในฝั่งไทยและฝั่งเมียนมาทั้งในส่วนของการขนส่งและการขยายตลาด นอกจากนี้ ไทยได้มีแผนพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก (แม่สอด) ซึ่งจะเป็นฐานเศรษฐกิจแห่งใหม่ของประเทศและสามารถจะพัฒนาเป็นฐานการผลิตร่วม (Co-production) กับเขตการค้าและอุตสาหกรรมเมียวดีได้ในอนาคต และแผนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษเชียงรายบริเวณชายแดนอำเภอแม่สาย เชียงแสน และเชียงของ ซึ่งจะสนับสนุนให้เกิดการลงทุนซึ่งจะใช้วัตถุดิบทั้งในประเทศไทยและจากเมียนมา การค้าระหว่างไทย-เมียนมาและประเทศอื่นที่อยู่ใกล้เคียง และการจ้างงานทั้งแรงงานไทยและเมียนมา นอกจากนี้ เมียนมาได้มีรัฐบาลพลเรือนเป็นครั้งแรกในรอบหลายสิบปี ซึ่งมีแนวโน้มเปิดกว้างในนโยบายด้านเศรษฐกิจและการต่างประเทศที่จะอำนวยความสะดวกต่อการค้าและการลงทุนในเมียนมามากขึ้น

ในส่วนของ **สปป.ลาว** ซึ่งมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระดับสูงมีโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าหลายแห่ง ซึ่งปัจจุบัน สปป.ลาวเป็นประเทศผู้ส่งออกพลังงานไฟฟ้าสำคัญในอาเซียน โดยการส่งออกพลังงานไฟฟ้าจะมายังไทยเป็นหลัก ส่วนที่เหลือจะส่งไปเวียดนาม และกัมพูชา และในอนาคต สปป.ลาว มีแผนจะส่งออกพลังงานไฟฟ้าไปยังเมียนมา โดย สปป.ลาว ได้เริ่มดำเนินการก่อสร้างโรงไฟฟ้าแล้ว 38 โรง มีมูลค่าการก่อสร้างมากกว่า 350,000 ล้านบาท ซึ่งคาดว่าจะภายในปี 2560 ภาคใต้ของลาวจะมีโรงไฟฟ้าพลังน้ำเพิ่มขึ้นอีก 4 แห่ง ได้แก่ 1) โรงไฟฟ้าเซกะหมาน 4 2) โรงไฟฟ้าเซกะหมาน ซานไซ 3) โรงไฟฟ้าเซกอง 3 และ 4) โรงไฟฟ้าเซกอง 3 เอ็ชเอ ซึ่งจะทำให้มีความต้องการในการนำเข้าวัสดุก่อสร้างและอุปกรณ์ที่เป็นส่วนประกอบในภาคอุตสาหกรรมจำนวนมาก นอกจากนี้ สปป.ลาว มีการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษหลายแห่ง เช่น ด้านฝั่งตรงข้ามเขตเศรษฐกิจพิเศษหนองคาย มีเขตพัฒนารวมไชยเชษฐา เขตเศรษฐกิจเฉพาะบึงธาตุหลวง เขตเศรษฐกิจเฉพาะเวียงจันทน์-ลองแทงห์ เขตเศรษฐกิจเฉพาะดงโพสี และเขตเศรษฐกิจจำเพาะเวียงจันทน์-โนนทอง ในนครหลวงเวียงจันทน์ ด้านฝั่งตรงข้ามเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหารมีเขตเศรษฐกิจพิเศษสะพาน – เซโน แขวงสะพานนะเขต ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับเขตเศรษฐกิจและการค้าพิเศษลาวบาวของประเทศเวียดนาม และฝั่งตรงข้ามเขตเศรษฐกิจพิเศษนครพนมมีเขตเศรษฐกิจเฉพาะในเมืองท่าแขก แขวงคำม่วน และเขตเศรษฐกิจเฉพาะภูเขียวซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการ การพัฒนาดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ชัดเจนของ สปป.ลาว ดังนั้น จากภาพรวมการพัฒนาของ สปป.ลาว จะเป็นโอกาสที่ดีสำหรับไทยในการพัฒนาการค้าชายแดนไปพร้อมกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของ สปป.ลาว

สำหรับ**กัมพูชา** ปัจจุบันความสัมพันธ์ระหว่างไทยและประเทศกัมพูชาอยู่ในระดับที่ดีส่งผลให้ความมั่นคงบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชามีเสถียรภาพมากขึ้น และสินค้าไทยเป็นที่ยอมรับของคนกัมพูชาทั้งในด้านคุณภาพและราคา และการขยายตัวทางเศรษฐกิจของกัมพูชามีแนวโน้มที่ดีซึ่งเป็นผลมาจากการส่งออกและการเติบโตของภาคบริการและการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมจากต่างชาติ นอกจากนี้

การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษตราดจะสนับสนุนการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวระหว่างกันให้มีมากขึ้น รวมทั้งการเปิดจุดผ่านแดนแห่งใหม่ ณ บ้านหนองเอี่ยน (สระแก้ว) - สตึงบท จะช่วยแก้ปัญหาความแออัดของการขนส่งข้ามแดน ณ ด้านที่มีในปัจจุบัน นอกจากนี้ กัมพูชาจะปรับปรุงถนนช่วงอำเภอศรีโสภณ - ด้านชายแดนปอยเปต (ระยะทาง 49 กิโลเมตร) โดยได้รับเงินทุนสนับสนุนจากจีน ซึ่งจะทำให้การขนส่งระหว่างด่านบ้านคลองลึก อำเภออรัญประเทศไปยัง พนมเปญมีความสะดวกมากขึ้น สำหรับเขตเศรษฐกิจพิเศษตราดสามารถเชื่อมโยงกับเขตเศรษฐกิจพิเศษ เกาะกงของกัมพูชา ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับเมืองสำคัญทั้งของไทยและกัมพูชา อย่างไรก็ตามการค้า ชายแดนระหว่างไทย-กัมพูชายังมีปัญหาอุปสรรค เช่น การค้าบริเวณชายแดนส่วนใหญ่ไม่มีการทำสัญญาและไม่ผ่านระบบธนาคารเนื่องจากค่าบริการสูงและมีความล่าช้า ถนนในกัมพูชา ยังไม่พร้อมรองรับการขนส่งซึ่งส่งผลให้การขนส่งสินค้าใช้เวลานาน สินค้าชำรุดเสียหายและค่าขนส่ง ที่มีราคาสูง

ปัจจุบันทุกประเทศอยู่ระหว่างการปรับตัวเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากการมีพื้นที่ติดกับประเทศ เพื่อนบ้านและการเข้าอยู่ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เช่น การปรับปรุงเส้นทางการขนส่ง ในประเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการขนส่ง การปรับปรุงกฎระเบียบทางการค้าระหว่างประเทศ ให้เป็นมาตรฐานสากลมากขึ้น การพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพเพื่อใช้ประโยชน์ในการสนับสนุนการลงทุน ซึ่งรวมถึงการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของไทยบริเวณพื้นที่ชายแดน และการปรับโครงสร้าง การผลิตเพื่อยกระดับการพัฒนาประเทศ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะช่วยเพิ่มมูลค่าการค้าชายแดน ให้สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ในระยะต่อไปฐานการผลิตจะย้ายไปยังพื้นที่ชายแดนและประเทศเพื่อนบ้าน ที่มีค่าแรงต่ำกว่ามากขึ้น ขณะที่เมียนมา สปป.ลาว และกัมพูชาจะสามารถผลิตสินค้าพื้นฐาน ซึ่งไทยเคยส่งไปขายได้มากประเภทมากขึ้น ดังนั้นไทยจะต้องติดตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง ในประเทศเพื่อนบ้านอย่างใกล้ชิดเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์และเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ได้อย่างเหมาะสม

ข้อมูลและการวิเคราะห์การค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2559 (มกราคม – ธันวาคม)

2.1 ภาพรวมการค้าผ่านแดนระหว่างปี 2555 – 2559

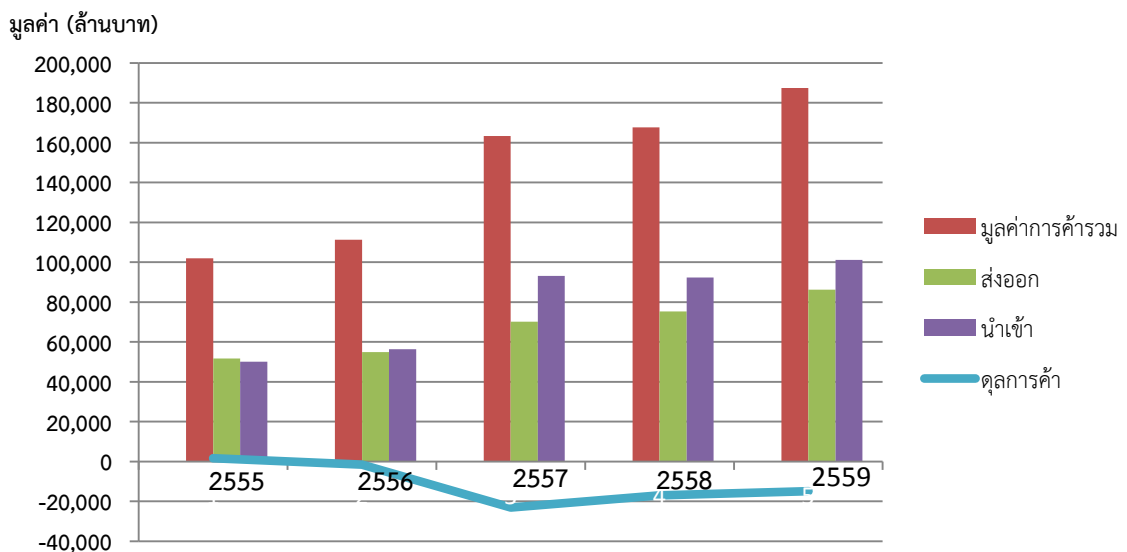
2.1.1 มูลค่าการค้าผ่านแดน

- (1) มูลค่าการค้าผ่านแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในช่วงปี 2555 – 2559 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงปี 2555-2559 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 17.6 ต่อปี และในปี 2559 มีมูลค่าการค้าผ่านแดน 187,446 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 11.8
- (2) มูลค่าการค้าผ่านแดนกับสิงคโปร์มีมูลค่าสูงที่สุด โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้า 66,560 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 36 ของมูลค่าการค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ จีนตอนใต้ (ร้อยละ 35) และเวียดนาม (ร้อยละ 29)

2.1.2 มูลค่าการส่งออกผ่านแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในช่วงปี 2555 – 2559 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 13.9 ต่อปี โดยในปี 2559 มีมูลค่าส่งออกผ่านแดน 86,262 ล้านบาท เพิ่มจากปี 2558 ร้อยละ 14.6

2.1.3 มูลค่าการนำเข้าผ่านแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในช่วงปี 2555 – 2559 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าทรงตัวบ้างในช่วงปี 2557 - 2558 โดยในช่วงปี 2555 – 2559 มูลค่านำเข้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 21.6 ต่อปี ซึ่งในปี 2559 มีมูลค่าการนำเข้าผ่านแดน 101,184 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 9.6

แผนภูมิที่ 3 : มูลค่าการค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้านในช่วงปี 2555 – 2559

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

2.1.4 ดุลการค้า

(1) ในช่วงปี 2556 - 2559 ไทยเสียเปรียบดุลการค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้านมาโดยตลอด โดยในปี 2559 เสียเปรียบดุลการค้า 14,923 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 12.4 จากปี 2558

(2) ในปี 2559 ไทยได้เปรียบดุลการค้ากับเวียดนาม (17,130 ล้านบาท) แต่เสียเปรียบดุลการค้ากับจีนตอนใต้ (19,882 ล้านบาท) และสิงคโปร์ (12,171 ล้านบาท)

ตารางที่ 10 : มูลค่าการค้าผ่านแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2555 - 2559

รายการ	หน่วย : ล้านบาท					อัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปี (2555-2559) (%)	อัตราการขยายตัวช่วงปี 2558-2559 (%)
	2555	2556	2557	2558	2559		
การค้าผ่านแดนรวม							
มูลค่าการค้ารวม	101,913	111,350	163,358	167,610	187,446	17.6	11.8
ส่งออก	51,750	54,924	70,159	75,290	86,262	13.9	14.6
นำเข้า	50,163	56,426	93,199	92,321	101,184	21.6	9.6
ดุลการค้า	1,586	-1,501	-23,040	-17,031	-14,923	319.6	12.4
สิงคโปร์							
มูลค่าการค้า	56,667	56,928	70,998	61,760	66,560	5.0	7.8
ส่งออก	16,409	17,566	27,125	23,145	27,195	16.1	17.5
นำเข้า	40,258	39,362	43,874	38,615	39,366	-0.2	1.9
ดุลการค้า	-23,848	-21,796	-16,749	-15,470	-12,171	15.2	21.3
จีนตอนใต้							
มูลค่าการค้า	33,567	37,843	45,218	55,188	65,766	18.4	19.2
ส่งออก	25,204	23,061	21,121	25,091	22,942	-1.7	-8.6
นำเข้า	8,363	14,782	24,097	30,098	42,824	51.7	42.3
ดุลการค้า	16,842	8,278	-2,976	-5,007	-19,882	-70.1	-297.1
เวียดนาม							
มูลค่าการค้า	11,679	16,579	47,141	50,662	55,120	60.6	8.8
ส่งออก	10,136	14,298	21,913	27,054	36,125	37.8	33.5
นำเข้า	1,543	2,281	25,228	23,608	18,995	256.9	-19.5
ดุลการค้า	8,593	12,016	-3,316	3,446	17,130	192.1	397.1

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

2.2 การค้าผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้านรายประเทศ

2.2.1 ไทย – สิงคโปร์ : มีมูลค่าการค้าผ่านแดนสูงเป็นอันดับ 1 โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้า 66,560 ล้านบาท รองลงมาได้แก่ จีนตอนใต้ และเวียดนาม โดยในช่วงปี 2555 – 2559 มูลค่าการค้าผ่านแดนกับสิงคโปร์เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อปี โดยประเภทและมูลค่าสินค้าส่งออกและนำเข้าระหว่างปี 2558 – 2559 มีดังนี้

(1) การส่งออก การนำเข้าและดุลการค้า

(1.1) การส่งออก : ในปี 2559 มีมูลค่าการส่งออก 27,195 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 17.5 โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบเป็นสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงที่สุด ซึ่งมีมูลค่าการส่งออก 5,445 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 20 ของมูลค่าส่งออกผ่านแดนกับประเทศสิงคโปร์ทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 5.9 รองลงมา ได้แก่ เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ (5,198 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 78.8) แผงวงจรไฟฟ้า (3,397 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.1) เครื่องตัดต่อและป้องกันวงจรไฟฟ้า (1,894 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 17.9) และแผงสวิทช์และแผงควบคุมกระแสไฟฟ้า (1,654 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 195.4)

เศรษฐกิจของสิงคโปร์ปี 2559 เติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 2 ส่งผลให้ความต้องการสินค้าในหลายรายการเพิ่มสูงขึ้น ขณะที่ความต้องการรถยนต์ในตลาดค้าปลีกขยายตัวเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 27.5 ซึ่งส่งผลต่อสินค้าประเภทเครื่องยนต์ สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบจากไทยที่ส่งออกไปยังสิงคโปร์โดยเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 78.8

ตารางที่ 11 : รายการสินค้าส่งออกไปยังสิงคโปร์ 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	มูลค่าปี 59 คิดเป็นร้อยละ
		ม.ค. - ธ.ค. 58	ม.ค. - ธ.ค. 59		
1	เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	5,141	5,445	5.9	20.0
2	เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ	2,907	5,198	78.8	19.1
3	แผงวงจรไฟฟ้า	2,950	3,397	15.1	12.5
4	เครื่องตัดต่อและป้องกันวงจรไฟฟ้า	2,306	1,894	-17.9	7.0
5	แผงสวิทช์และแผงควบคุมกระแสไฟฟ้า	560	1,654	195.4	6.1
	อื่นๆ	9,281	9,608	3.5	35.3
	รวม	23,145	27,195	17.5	100

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

(1.2) การนำเข้า : ในปี 2559 มีมูลค่าการนำเข้า 39,366 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 1.9 โดยในปี 2559 เทปแม่เหล็ก จานแม่เหล็กสำหรับคอมพิวเตอร์ เป็นสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงที่สุด ซึ่งมีมูลค่า 23,485 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 59.7 ของมูลค่าการนำเข้าผ่านแดนจากสิงคโปร์ทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 8.4 รองลงมา ได้แก่ สื่อบันทึกข้อมูล ภาพ เสียง (2,632 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 14.9) กระดาษและกระดาษแข็ง (2,049 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 90.1) แผงวงจรไฟฟ้า (1,742 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 7.6) และเครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมและส่วนประกอบ (1,473 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 30.4)

ตารางที่ 12 : รายการสินค้านำเข้าจากสิงคโปร์ 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	มูลค่าปี 59 คิดเป็นร้อยละ
		ม.ค. - ธ.ค. 58	ม.ค. - ธ.ค. 59		
1	เทปแม่เหล็ก จานแม่เหล็กสำหรับคอมพิวเตอร์	21,656	23,485	8.4	59.7
2	สื่อบันทึกข้อมูล ภาพ เสียง	3,095	2,632	-14.9	6.7
3	กระดาษและกระดาษแข็ง	1,078	2,049	90.1	5.2
4	แผงวงจรไฟฟ้า	1,885	1,742	-7.6	4.4
5	เครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมและส่วนประกอบ	2,115	1,473	-30.4	3.7
	อื่นๆ	8,786	7,984	-9.1	20.3
	รวม	38,615	39,366	1.9	100

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

ในภาพรวมการนำเข้าของไทยจากสิงคโปร์ในปี 2559 เพิ่มขึ้นจากปี 2558 เพียงร้อยละ 1.9 อย่างไรก็ตาม ในปี 2559 สินค้าประเภทกระดาษและกระดาษแข็งมีการนำเข้าจากสิงคโปร์เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 90.1 เมื่อเทียบกับปี 2558 ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความต้องการบรรจุภัณฑ์สำหรับอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เพิ่มขึ้นตามการบริโภคภายในประเทศและการนำเข้าสำหรับการผลิตเพื่อส่งออกไปยังประเทศต่างๆ ในเอเชีย

ในปี 2559 ไทยเสียเปรียบดุลการค้าผ่านแดนกับสิงคโปร์ 12,171 ล้านบาท โดยในช่วงปี 2555-2559 มีเพียงปี 2558 ซึ่งไทยได้เปรียบดุลการค้า

(2) การค้าผ่านแดนไทย – ลิงคโพร้ ผ่านด่านศุลกากรสำคัญ

เมื่อพิจารณาด้านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้าผ่านแดนเกิน 1 หมื่นล้านบาท ในปี 2559 มีจำนวน 2 แห่ง ได้แก่

- (2.1) **อันดับ 1 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรสะเตา** ซึ่งในช่วงปี 2555 – 2559 มูลค่าการค้า ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 2.6 ต่อปี โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้า 40,918 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 14.1 และได้เปรียบดุลการค้า 6,850 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 2,456.3 สำหรับการส่งออกในปี 2559 เพิ่มขึ้นร้อยละ 32.2 และการนำเข้าลดลงร้อยละ 4.3
- (2.2) **อันดับ 2 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรปางดงเบซาร์** ซึ่งในช่วงปี 2555 – 2559 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 187.4 ต่อปี โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้า 25,637 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 1 และเสียเปรียบดุลการค้า 19,026 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 20.8 สำหรับการส่งออกในปี 2559 ลดลงร้อยละ 34.8 และการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.3

ตารางที่ 13 : มูลค่าการค้าผ่านแดนจังหวัดภาคใต้ – ลิงคโพร้

	ปี	2555	2556	2557	2558	2559	อัตราเปลี่ยนแปลง เฉลี่ย ปี 55-59 (%)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง ปี 58-59 (%)
มูลค่าการค้าผ่านแดนภาคใต้ – ลิงคโพร้	มูลค่าการค้า	56,667	56,928	70,999	61,760	66,560	5.0	7.8
ด่านสะเตา	ส่งออก	16,409	17,566	27,125	23,145	27,195	16.1	17.5
	นำเข้า	40,258	39,362	43,874	38,615	39,366	-0.2	1.9
	ดุลการค้า	-23,848	-21,796	-16,749	-15,470	-12,171	15.2	21.3
	มูลค่าการค้า	52,939	55,742	63,174	35,862	40,918	-2.6	14.1
ด่านปางดงเบซาร์	ส่งออก	15,013	16,664	25,345	18,065	23,884	16.6	32.2
	นำเข้า	37,926	39,078	37,829	17,797	17,034	-14.3	-4.3
	ดุลการค้า	-22,913	-22,414	-12,485	268	6,850	-576.9	2,456.3
	มูลค่าการค้า	2,087	1,179	7,811	25,887	25,637	187.4	-1.0
ด่านสุโขทัย โก-ลก	ส่งออก	1,388	895	1,768	5,069	3,306	53.5	-34.8
	นำเข้า	699	284	6,043	20,818	22,332	555.5	7.3
	ดุลการค้า	690	611	-4,275	-15,749	-19,026	130.5	-20.8
	มูลค่าการค้า	9	7	13	11	5	-2.8	-60.0
อื่นๆ	ส่งออก	8	7	12	11	5	-0.9	-60.0
	นำเข้า	1	0	1	0	0	*	*
	ดุลการค้า	7	7	12	11	5	-2.4	60.0
	มูลค่าการค้า	1,632	0	0	0	0	*	*
	ส่งออก	0	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	1,632	0	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	-1,632	0	0	0	0	*	*

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

หมายเหตุ : * หมายถึง ข้อมูลไม่เพียงพอ

2.2.2 ไทย – จีนตอนใต้ : ในช่วงปี 2555 – 2559 การค้าผ่านแดนมีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 18.4 ต่อปี โดยในปี 2559 โดยมีมูลค่าการค้า 65,766 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 19.2 โดยประเภทและมูลค่าสินค้าส่งออกและนำเข้าระหว่าง ปี 2558 - 2559 มีดังนี้

ตารางที่ 14 : รายการสินค้าส่งออกไปยังจีนตอนใต้ 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	มูลค่าปี 59 คิดเป็นร้อยละ
		ม.ค. - ธ.ค. 58	ม.ค. - ธ.ค. 59		
1	เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	11,894	9,817	-17.5	42.8
2	ผลไม้สดแช่เย็น แช่แข็งและแห้ง	3,418	3,998	17.0	17.4
3	วงจรพิมพ์	1,998	1,690	-15.4	7.4
4	ข้าว	5	1,162	23,655.6	5.1
5	ยางพารา	613	829	35.3	3.6
	อื่นๆ	7,162	5,445	-2.4	23.7
	รวม	25,091	22,942	-8.6	100

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

(1) การส่งออก การนำเข้าและดุลการค้า

(1.1) การส่งออก : ในปี 2559 มีมูลค่าการส่งออก 22,942 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 8.6 โดย**เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ** เป็นสินค้าที่มีมูลค่าส่งออกสูงที่สุด โดยมีมูลค่า 9,817 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 42.8 ของมูลค่าการส่งออกผ่านแดนกับจีนตอนใต้ทั้งหมด ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 17.5 รองลงมา ได้แก่ ผลไม้สดแช่เย็น แช่แข็งและแห้ง (3,998 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 17) วงจรพิมพ์ (1,690 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 15.4) ข้าว (1,162 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 23,655.6) และยางพารา (829 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 35.3)

ในปี 2559 การส่งออกข้าวไปยังจีนมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นมาก จากในปี 2558 มีมูลค่าการส่งออกข้าวผ่านแดนเพียง 5 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 1,162 ในปี 2559 เนื่องจากตั้งแต่ต้นปี 2559 ข้าวหอมมะลิจากไทยมีราคาลดลงหรือถูกกว่าปีก่อนตันละ 1 พันหยวน หรือประมาณ 150 ดอลลาร์สหรัฐ (ถูกลงกว่า 5 พันบาทต่อตัน) ส่งผลให้การส่งออกข้าวผ่านแดนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญ

ตารางที่ 15 : รายการสินค้านำเข้าจากจีนตอนใต้ 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	มูลค่าปี 59 คิดเป็นร้อยละ
		ม.ค. - ธ.ค. 58	ม.ค. - ธ.ค. 59		
1	เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์	21,047	18,137	-13.8	42.4
2	เครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง (โทรศัพท์ วิทยุ โทรเลข โทรทัศน์ อุปกรณ์)	1,574	6,506	313.4	15.2
3	เสื้อผ้าสำเร็จรูป	1,755	3,475	98.0	8.1
4	ผักและของปรุงแต่งจากผัก	1,996	2,466	23.5	5.8
5	ผลไม้และของปรุงแต่งจากผลไม้	2,183	2,435	11.6	5.7
	อื่นๆ	7,169	9,805	36.8	22.9
	รวม	35,723	42,824	19.9	100

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

(1.2) การนำเข้า : ในปี 2559 มีมูลค่าการนำเข้าประมาณ 42,824 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 19.9 โดยเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เป็นสินค้าที่มีมูลค่านำเข้าสูงที่สุด คือ 18,137 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 42.4 ของมูลค่าการนำเข้าผ่านแดนกับจีนตอนใต้ทั้งหมด ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 13.8 รองลงมา ได้แก่ เครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง (โทรศัพท์ วิทยุ โทรเลข โทรทัศน์ อุปกรณ์) (6,506 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 313.4) เสื้อผ้าสำเร็จรูป (3,475 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 98) ผักและของปรุงแต่งจากผัก (2,466 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.5) และผลไม้และของปรุงแต่งจากผลไม้ (2,435 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 11.6)

ในปี 2559 ไทยยังนำเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ และเครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง (โทรศัพท์ โทรทัศน์ วิทยุ อุปกรณ์) เนื่องจากผู้ผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ประเภทนี้ส่วนมากมีฐานการผลิตในจีนและสินค้านี้มีราคาย่อมเยารวมทั้งเสื้อผ้าสำเร็จรูป สินค้าเกษตรประเภทผักและผลไม้ที่ยังคงมีการนำเข้ามากขึ้นเนื่องจากจีนมีกำลังการผลิตมากทำให้ได้เปรียบด้านต้นทุน

ในช่วงปี 2557 - 2559 ไทยเสียเปรียบดุลการค้ากับจีนตอนใต้ โดยในปี 2559 เสียเปรียบดุลการค้า 19,882 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 297.1

(2) การค้าผ่านแดนไทย-จีนตอนใต้ ผ่านด่านศุลกากรที่สำคัญ

เมื่อพิจารณาด่านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้าผ่านแดนเกิน 1 หมื่นล้านบาท ในปี 2559 มีจำนวน 3 แห่ง ได้แก่

- (2.1) **อันดับที่ 1 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรมุกดาหาร** ในช่วงปี 2555-2559 มูลค่าการค้าผ่านแดนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 12.1 ต่อปี โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้า 25,638 ล้านบาท สำหรับมูลค่าการส่งออกในช่วงปี 2555-2559 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 14.9 ต่อปี โดยในปี 2559 มีมูลค่าการส่งออก 8,013 ล้านบาท และมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 36.3 ต่อปี โดยในปี 2559 มีมูลค่าการนำเข้า 17,625 ล้านบาท ในปี 2559 ไทยเสียเปรียบดุลการค้า 9,613 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 47.2
- (2.2) **อันดับที่ 2 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรนครพนม** ในช่วงปี 2555-2559 มูลค่าการค้าผ่านแดนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 124.1 ต่อปี โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้า 25,185 ล้านบาท สำหรับมูลค่าการส่งออกในช่วงปี 2555-2559 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 247.9 ต่อปี โดยในปี 2559 มีมูลค่าการส่งออก 6,137 ล้านบาท และในช่วงปี 2555-2559 มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 106.8 ต่อปี โดยในปี 2559 มีมูลค่าการนำเข้า 19,047 ล้านบาท ทั้งนี้ ในช่วงปี 2555-2559 ไทยเสียเปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด โดยในปี 2559 เสียเปรียบดุลการค้า 12,910 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 55.8
- (2.3) **อันดับที่ 3 จุดผ่านแดน-ด่านศุลกากรเชียงของ** ในช่วงปี 2555-2559 มูลค่าการค้าผ่านแดนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ต่อปี โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้า 11,283 ล้านบาท สำหรับมูลค่าการส่งออกในช่วงปี 2555-2559 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3.9 ต่อปี โดยในปี 2559 มีมูลค่าการส่งออก 5,878 ล้านบาท และในช่วงปี 2555-2559 มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 22.8 ต่อปี โดยในปี 2559 มีมูลค่าการนำเข้า 5,404 ล้านบาท ทั้งนี้ ในช่วงปี 2555-2559 ไทยได้เปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด โดยในปี 2559 ได้เปรียบดุลการค้า 474 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม การได้เปรียบดุลการค้าลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 45

ตารางที่ 16 : มูลค่าการค้าผ่านแดนไทย - จีนตอนใต้ รายด้าน

ด้านศุลกากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ปี	2555	2556	2557	2558	2559	อัตราเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยปี 55-59 (%)	อัตราการเปลี่ยนแปลงปี 58-59 (%)
ด้านมูลค่าการค้า	มูลค่าการค้า	29,806	14,403	10,486	12,121	25,638	12.1	111.5
	ส่งออก	15,328	10,507	6,272	2,795	8,013	14.9	186.7
	นำเข้า	14,478	3,896	4,215	9,326	17,625	36.3	89.0
	ดุลการค้า	850	6,610	2,057	-6,532	-9,613	35.9	-47.2
ด้านนครพนม	มูลค่าการค้า	2,672	13,384	24,329	33,951	25,185	124.1	-25.8
	ส่งออก	336	3,114	5,010	12,834	6,137	247.9	-52.2
	นำเข้า	2,336	10,270	19,319	21,117	19,047	106.8	-9.8
	ดุลการค้า	-2,000	-7,156	-14,309	-8,284	-12,910	-92.9	-55.8
ด้านศุลกากรในภาคเหนือ	ปี	2555	2556	2557	2558	2559	อัตราเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยปี 55-59 (%)	อัตราการเปลี่ยนแปลงปี 58-59 (%)
ด้านเชียงราย	มูลค่าการค้า	7,784	8,475	9,866	9,712	11,283	10.0	16.2
	ส่งออก	5,278	5,843	6,690	5,287	5,878	3.9	11.2
	นำเข้า	2,506	2,632	3,176	4,425	5,404	21.8	22.1
	ดุลการค้า	2,772	3,211	3,514	862	474	-23.8	-45.0
ด้านเชียงใหม่	มูลค่าการค้า	4,818	4,162	3,700	4,614	3,440	-6.4	-25.4
	ส่งออก	4,205	3,543	3,026	3,972	2,781	-7.3	-30.0
	นำเข้า	613	619	674	642	660	2.0	2.7
	ดุลการค้า	3,592	2,924	2,353	3,330	2,121	-8.2	-36.3
ด้านแม่สาย	มูลค่าการค้า	78	75	144	234	177	31.6	-24.1
	ส่งออก	56	55	123	204	115	36.0	-43.7
	นำเข้า	22	20	20	30	63	37.1	108.5
	ดุลการค้า	34	35	103	174	52	48.9	-70.0
ด้านท่าลี่ (เลย)	มูลค่าการค้า	0	0	1	20	17	*	-13.3
	ส่งออก	0	0	0	0	17	*	*
	นำเข้า	0	0	1	20	0	*	-99.7
	ดุลการค้า	0	0	-1	-20	17	*	-186.2
ด้านหนองคาย	มูลค่าการค้า	177	338	310	48	10	-20.3	-79.9
	ส่งออก	0	2	1	0	1	*	*
	นำเข้า	177	337	309	48	9	-21.0	-81.8
	ดุลการค้า	-177	-335	-308	-48	-8	-21.6	-83.6
ด้านทุ่งช้าง (น่าน)	มูลค่าการค้า	0	7	71	62	14	*	-77.6
	ส่งออก	0	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	0	7	71	62	14	*	-77.6
	ดุลการค้า	0	-7	-71	-62	-14	*	77.6
ด้านพิบูลมังสาหาร (อุบลราชธานี)	มูลค่าการค้า	221	60	101	100	3	*	-97.1
	ส่งออก	0	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	221	60	101	100	3	*	-97.1
	ดุลการค้า	-221	-60	-101	-100	-3	*	97.1
อื่นๆ	มูลค่าการค้า	1,716	4	1	0	2	*	1,317.6
	ส่งออก	0	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	1,716	4	1	0	2	*	1,317.6
	ดุลการค้า	-1,716	-4	-1	0	-2	*	-1,317.6

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

หมายเหตุ : * ข้อมูลไม่เพียงพอ

2.2.3 ไทย – เวียดนาม : ในช่วงปี 2555 – 2559 มูลค่าการค้าผ่านแดนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 60.6 ต่อปี โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้า 55,120 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 8.8 โดยประเภทสินค้าส่งออกและนำเข้าระหว่างปี 2558 – 2559 มีดังนี้

(1) การส่งออก การนำเข้าและดุลการค้า

(1.1) การส่งออก : ในปี 2559 มีมูลค่าการส่งออกประมาณ 36,125 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 33.5 โดยผลไม้สดแช่เย็น แช่แข็งและแห้งเป็นสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงที่สุด โดยมีมูลค่า 17,494 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 48.4 ของมูลค่าส่งออกผ่านแดนกับประเทศเวียดนามทั้งหมด เพิ่มขึ้นจาก ปี 2558 ร้อยละ 81.2 รองลงมา ได้แก่ เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ (11,785 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 13) ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า (1,638 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 11) หม้อแบตเตอรี่และส่วนประกอบ (1,169 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 57.2) และเครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่นๆ (702 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 238.9)

ตารางที่ 17 : รายการสินค้าส่งออกไปยังเวียดนาม 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	มูลค่าปี 59 คิดเป็นร้อยละ
		ม.ค. - ธ.ค. 58	ม.ค. - ธ.ค. 59		
1	ผลไม้สดแช่เย็น แช่แข็งและแห้ง	9,653	17,494	81.2	48.4
2	เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์	10,432	11,785	13.0	32.6
3	ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า	1,841	1,638	-11.0	4.5
4	หม้อแบตเตอรี่และส่วนประกอบ	2,729	1,169	-57.2	3.2
5	เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่น ๆ	207	702	238.9	1.9
	อื่นๆ	2,192	3,338	52.3	9.2
	รวม	27,054	36,125	33.5	100

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

ในปี 2559 เวียดนามมีอัตราการเติบโตของ GDP สูงถึงร้อยละ 6.2 เนื่องจากการเติบโตของอุตสาหกรรมที่ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจทำให้สินค้าอุปโภคบริโภค เช่น ผลไม้แช่เย็น แช่แข็งและแห้ง เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ ที่ส่งออกจากไทย มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น รวมทั้งความต้องการผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้าที่ใช้ในการผลิตเพื่ออุตสาหกรรม

(1.2) การนำเข้า : ในปี 2559 ไทยมีมูลค่าการนำเข้าประมาณ 18,995 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 19.5 โดยเครื่องรับวิทยุโทรศัพท์ โทรเลข โทรศัพท์เป็นสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงที่สุด มีมูลค่านำเข้า 15,457 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 81.4 ของมูลค่าการนำเข้าผ่านแดนกับประเทศเวียดนามทั้งหมด ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 20.1 รองลงมา ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ (1,202 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 23.2) มอเตอร์ไฟฟ้า ชุดเครื่องกำเนิดไฟฟ้าและส่วนประกอบ (380 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 10.7) วงจรพิมพ์ (347 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 38.8) และเครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง (โทรศัพท์ วิทยุ โทรเลข โทรศัพท์ อุปกรณ์) (346 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 42.4)

ตารางที่ 18 : รายการสินค้านำเข้าจากเวียดนาม 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	มูลค่าปี 59 คิดเป็นร้อยละ
		ม.ค.-ธ.ค. 58	ม.ค.-ธ.ค. 59		
1	เครื่องรับวิทยุโทรศัพท์ โทรเลข โทรศัพท์	19,341	15,457	-20.1	81.4
2	เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์	1,566	1,202	-23.2	6.3
3	มอเตอร์ไฟฟ้า ชุดเครื่องกำเนิดไฟฟ้าและส่วนประกอบ	426	380	-10.7	2.0
4	วงจรพิมพ์	567	347	-38.8	1.8
5	เครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง (โทรศัพท์ วิทยุ โทรเลข โทรศัพท์ อุปกรณ์)	601	346	-42.4	1.8
	อื่นๆ	1,108	1,262	13.9	6.6
	รวม	23,608	18,995	-19.5	100

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

การนำเข้าสินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในปี 2559 ที่นำเข้าจากเวียดนามลดลงเป็นไปในทิศทางเดียวกับการนำเข้าสินค้าประเภทนี้จากประเทศอื่นในอาเซียนซึ่งมีการนำเข้ามีการปรับตัวลดลง

ในช่วงปี 2555 -2559 ไทยได้เปรียบดุลการค้ากับเวียดนามเกือบทุกปี ยกเว้นปี 2557 โดยในปี 2559 ไทยได้เปรียบดุลการค้ากับเวียดนาม 17,130 เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 397.1

(2) การค้าผ่านแดนไทย - เวียดนาม ผ่านด่านศุลกากรสำคัญ

ด่านศุลกากรที่มีมูลค่าการค้าผ่านแดนกับประเทศเวียดนามมากมูลค่าเกิน 1 หมื่นล้านบาท มีเพียงแห่งเดียว คือ ด่านศุลกากรนครพนม โดยในปี 2559 มีมูลค่าการค้า 46,807 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 6 สำหรับการส่งออกในปี 2559 เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.2 และการนำเข้าลดลงร้อยละ 19.6 โดยไทยได้เปรียบดุลการค้า 12,369 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 843.6

ตารางที่ 19 : มูลค่าการค้าผ่านแดนไทย - เวียดนาม รายด้าน

ด้านศุลกากร	ปี	2555	2556	2557	2558	2559	อัตราเปลี่ยนแปลง เฉลี่ย ปี 55-59 (%)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง ปี 58-59(%)
ด้านนครพนม	มูลค่าการค้า	3,198	8,501	39,889	44,151	46,807	137.9	6.0
	ส่งออก	3,195	7,576	16,392	22,731	29,588	80.6	30.2
	นำเข้า	3	924	23,497	21,420	17,219	7,580.7	-19.6
	ดุลการค้า	3,192	6,652	-7,106	1,311	12,369	215.9	843.6
ด้านมุกดาหาร	มูลค่าการค้า	4,802	5,259	6,166	4,815	5,959	7.2	23.8
	ส่งออก	3,368	3,928	4,468	2,690	4,529	14.7	68.3
	นำเข้า	1,434	1,331	1,699	2,124	1,430	3.2	-32.7
	ดุลการค้า	1,934	2,597	2,769	566	3,099	102.3	447.7
ด้านบึงกาฬ	มูลค่าการค้า	1,991	1,588	580	629	1,031	-2.9	63.8
	ส่งออก	1,973	1,573	565	613	1,007	-2.9	64.2
	นำเข้า	18	15	15	16	24	10.0	49.5
	ดุลการค้า	1,955	1,559	550	598	983	-2.9	64.5
ด้านอรัญประเทศ	มูลค่าการค้า	893	771	482	1,004	1,049	15.4	4.6
	ส่งออก	871	765	471	991	961	14.2	-3.0
	นำเข้า	22	6	12	13	88	157.5	599.5
	ดุลการค้า	849	759	459	978	873	13.1	-10.8
ด้านหนองคาย	มูลค่าการค้า	727	451	13	10	7	-47.8	-28.0
	ส่งออก	724	449	13	9	6	-50.6	-37.3
	นำเข้า	3	2	0	0	1	152.3	272.4
	ดุลการค้า	721	448	13	9	5	-53.6	-47.2
ด้านคลองใหญ่	มูลค่าการค้า	6	10	10	41	265	*	553.4
	ส่งออก	5	6	4	6	32	*	474.6
	นำเข้า	1	4	5	35	233	*	566.1
	ดุลการค้า	5	3	-1	-29	-200	*	-583.8
ด้านจันทบุรี	มูลค่าการค้า	0	0	0	1	1	*	*
	ส่งออก	0	0	0	0	1	*	*
	นำเข้า	0	0	0	1	0	*	*
	ดุลการค้า	0	0	0	-1	1	*	*
ด้านท่าลี่ (เลย)	มูลค่าการค้า	0	0	0	0	0	*	*
	ส่งออก	0	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	0	0	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	0	0	0	0	0	*	*
ด้านช่องจอม (สุรินทร์)	มูลค่าการค้า	0	0	0	0	0	*	*
	ส่งออก	0	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	0	0	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	0	0	0	0	0	*	*
อื่นๆ	มูลค่าการค้า	62	0	0	13	0	*	*
	ส่งออก	0	0	0	13	0	*	*
	นำเข้า	62	0	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	-62	0	0	13	0	*	*

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช. (หมายเหตุ : * ข้อมูลไม่เพียงพอ)

2.3 การค้าผ่านแดนรายภาค

ตารางที่ 20 : การค้าผ่านแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านรายภาค ปี 2555 – 2559

รายการ	ปี					อัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปี (2555-2559) (%)	อัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปี (2558-2559) (%)
	2555	2556	2557	2558	2559		
ภาคใต้ – สิงคโปร์							
มูลค่าการค้ารวม	57,721	58,559	70,999	61,760	66,560	4.4	7.8
ส่งออก	16,425	17,566	27,125	23,145	27,195	16.0	17.5
นำเข้า	41,296	40,994	43,874	38,615	39,366	-0.9	1.9
ดุลการค้า	-24,872	-23,428	-16,749	-15,470	-12,171	15.8	21.3
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ - จีนตอนใต้และเวียดนาม							
มูลค่าการค้ารวม	33,774	28,966	35,720	47,285	52,168	12.9	10.3
ส่งออก	16,541	14,393	11,758	16,625	15,163	0.3	-8.8
นำเข้า	17,234	14,573	23,962	30,660	37,005	24.4	20.7
ดุลการค้า	-693	-180	-12,204	-14,035	-21,842	1642.3	-55.6
ภาคเหนือ - จีนตอนใต้							
มูลค่าการค้ารวม	12,687	12,783	13,772	14,573	14,911	4.2	2.3
ส่งออก	9,539	9,441	9,840	9,462	8,774	-2.0	-7.3
นำเข้า	3,148	3,342	3,932	5,111	6,137	18.5	20.1
ดุลการค้า	6,391	6,099	5,908	4,351	2,637	-18.4	-39.4
ภาคตะวันออก - เวียดนาม							
มูลค่าการค้ารวม	899	780	492	1045	1,316	22.0	25.9
ส่งออก	876	771	475	997	995	14.8	-0.2
นำเข้า	22	10	17	48	321	192.0	563.1
ดุลการค้า	854	761	458	948	674	6.9	-28.9
อื่นๆ (ศุลกากรส่วนกลาง)							
มูลค่าการค้ารวม	3,411	5	2	13	3	125.5	-80.5
ส่งออก	0	0	0	13	0	*	-100.0
นำเข้า	3,410	5	2	0	3	288.9	1411.8
ดุลการค้า	-3,410	-5	-2	13	-3	-303.8	-120.0

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

2.3.1 ภาคใต้ – สิงคโปร์ : เป็นภาคที่มีมูลค่าการค้าผ่านแดนมากที่สุด โดยในช่วงปี 2555 - 2559

มูลค่าการค้าผ่านแดนมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดย เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4.4 ต่อปี ซึ่งในปี 2559 มีมูลค่าการค้าผ่านแดน 66,560 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 7.8 โดยมีการส่งออกและนำเข้า ดังนี้

- (1) การส่งออก : ในปี 2559 มีมูลค่าการส่งออกผ่านแดน 27,195 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 17.5 และในช่วงปี 2555 – 2559 มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 16 ต่อปี
- (2) การนำเข้า : ในปี 2559 มีมูลค่าการนำเข้าผ่านแดน 39,366 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 1.9 อย่างไรก็ตาม ในช่วงปี 2555-2559 มูลค่าการนำเข้าลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.9 ต่อปี

ในช่วงปี 2555 -2559 ภาคใต้เสียเปรียบดุลการค้ากับสิงคโปร์มาโดยตลอด ซึ่งในช่วงปี 2555-2559 ขาดดุลการค้าลดลงเฉลี่ยร้อยละ 15.8 ต่อปี และในปี 2559 ขาดดุลการค้าลดลงร้อยละ 21.3 เมื่อเทียบกับปี 2558

ตารางที่ 21 : มูลค่าการค้าผ่านแดนจังหวัดภาคใต้ – สิงคโปร์

	ปี	2555	2556	2557	2558	2559	อัตรา เปลี่ยนแปลง เฉลี่ย ปี 55-59 (%)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง ปี 58-59 (%)
มูลค่าการค้าผ่านแดน ภาคใต้ - สิงคโปร์	มูลค่าการค้า	57,712	58,552	70,985	61,749	66,560	4.4	7.8
	ส่งออก	16,425	17,566	27,125	23,145	27,195	16.0	17.5
	นำเข้า	41,296	40,994	43,874	38,615	39,366	-0.9	1.9
	ดุลการค้า	-24,872	-23,428	-16,749	-15,470	-12,171	15.8	21.3
สงขลา	มูลค่าการค้า	55,026	56,921	70,985	61,749	66,556	5.7	7.8
	ส่งออก	16,401	17,559	27,113	23,134	27,190	16.1	17.5
	นำเข้า	38,624	39,362	43,873	38,615	39,366	0.8	1.9
	ดุลการค้า	-22,223	-21,803	-16,760	-15,481	-12,175	13.5	21.4
นราธิวาส	มูลค่าการค้า	9	7	13	11	5	-2.8	-60.0
	ส่งออก	8	7	12	11	5	-0.9	-60.0
	นำเข้า	1	0	1	0	0	*	*
	ดุลการค้า	7	7	12	11	5	-2.4	60.0
อื่นๆ	มูลค่าการค้า	2,686	1,632	0	0	0	*	*
	ส่งออก	16	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	2,671	1,632	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	-2,655	-1,632	0	0	0	*	*

	ปี	2555	2556	2557	2558	2559	อัตรา เปลี่ยนแปลง เฉลี่ย ปี 55-59 (%)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง ปี 58-59 (%)
มูลค่าการค้า ผ่านแดนภาคใต้ - สิงคโปร์	มูลค่า การค้า	56,667	56,928	70,999	61,760	66,560	5.0	7.8
	ส่งออก	16,409	17,566	27,125	23,145	27,195	16.1	17.5
	นำเข้า	40,258	39,362	43,874	38,615	39,366	-0.2	1.9
	ดุลการค้า	-23,848	-21,796	-16,749	-15,470	-12,171	15.2	21.3
ด้านสะเตา	มูลค่า การค้า	52,939	55,742	63,174	35,862	40,918	-2.6	14.1
	ส่งออก	15,013	16,664	25,345	18,065	23,884	16.6	32.2
	นำเข้า	37,926	39,078	37,829	17,797	17,034	-14.3	-4.3
	ดุลการค้า	-22,913	-22,414	-12,485	268	6,850	-576.9	2,456.3
ด้านปาดังเบซาร์	มูลค่า การค้า	2,087	1,179	7,811	25,887	25,637	187.4	-1.0
	ส่งออก	1,388	895	1,768	5,069	3,306	53.5	-34.8
	นำเข้า	699	284	6,043	20,818	22,332	555.5	7.3
	ดุลการค้า	690	611	-4,275	-15,749	-19,026	130.5	-20.8
ด้านสุโขทัย โก-ลก	มูลค่า การค้า	9	7	13	11	5	-2.8	-60.0
	ส่งออก	8	7	12	11	5	-0.9	-60.0
	นำเข้า	1	0	1	0	0	*	*
	ดุลการค้า	7	7	12	11	5	-2.4	60.0
อื่นๆ	มูลค่า การค้า	1,632	0	0	0	0	*	*
	ส่งออก	0	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	1,632	0	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	-1,632	0	0	0	0	*	*

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

2.3.2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ – จันทอนใต้และเวียดนาม : ในช่วงปี 2555 – 2559 มูลค่าการค้าผ่านแดนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 12.9 ต่อปี ซึ่งในปี 2559 มีมูลค่าการค้าผ่านแดน 52,168 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 10.3

(1) **การส่งออก :** ในปี 2559 มีมูลค่าการส่งออกผ่านแดน 15,163 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 8.8 อย่างไรก็ตาม ในช่วงปี 2555 – 2559 มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 0.3 ต่อปี

(2) **การนำเข้า :** ในปี 2559 มีมูลค่าการนำเข้าผ่านแดน 37,005 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 20.7 และในช่วงปี 2555 – 2559 มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 24.4 ต่อปี

ในปี 2559 จังหวัดนครพนม เป็นจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีมูลค่าการค้าผ่านแดนสูงที่สุด โดยมีมูลค่าการค้าผ่านแดน 71,992 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 7.8 มูลค่าการส่งออก 35,726 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 0.5 โดยเป็นการส่งออกผ่านแดนไปยังเวียดนาม 29,588 ล้านบาท และไปยังจันทอนใต้ 6,137 ล้านบาท และการนำเข้าผ่านแดนมีมูลค่า 36,266 ล้านบาท โดยเป็นการนำเข้าผ่านแดนจากเวียดนาม 17,219 ล้านบาท และนำเข้าจากจีน 19,047 ล้านบาท และดุลการค้าผ่านแดนขาดดุลรวม 540 ล้านบาท โดยขาดดุลการค้ากับจีน 12,910 ล้านบาท และได้เปรียบดุลการค้ากับเวียดนาม 12,369 ล้านบาท รองลงมา ได้แก่ จังหวัดมุกดาหาร **ในปี 2559 จังหวัดมุกดาหาร** มีมูลค่าการค้าผ่านแดน 31,597 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 86.6 การส่งออกมีมูลค่า 12,541 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 128.7 โดยเป็นการส่งออกผ่านแดนไปยังจีน 8,013 ล้านบาท และส่งออกไปยังเวียดนาม 4,529 ล้านบาท ขณะที่การนำเข้าผ่านแดนปี 2559 มีมูลค่า 19,056 ล้านบาท โดยเป็นการนำเข้าผ่านแดนจากจีน 17,625 ล้านบาท และนำเข้าจากเวียดนาม 1,430 ล้านบาท ดุลการค้าผ่านแดนรวมจังหวัดมุกดาหารปี 2559 เสียเปรียบดุลการค้ากับทั้งจีนและเวียดนามรวม 6,514 ล้านบาท โดยเสียเปรียบดุลการค้ากับจีน 9,613 ล้านบาท และได้เปรียบดุลการค้ากับเวียดนาม 3,099 ล้านบาท

ในปี 2555 การค้าผ่านแดนไปยังจันทอนใต้และเวียดนามอาศัยด่านศุลกากรมุกดาหารเป็นช่องทางหลักในการขนส่ง แต่หลังจากที่สะพานข้ามแม่น้ำโขง ณ จังหวัดนครพนมก่อสร้างแล้วเสร็จ การขนส่งไปยังเวียดนามและจันทอนใต้ได้หันมาใช้ด่านศุลกากรนครพนมเป็นช่องทางในการขนส่งมากขึ้นเนื่องจากมีระยะทางไปถึงตลาดในเวียดนามและชายแดน สปป.ลาว-จีน (เพื่อขนส่งต่อเข้าประเทศจีน) ซึ่งสั้นกว่าการขนส่งผ่านด่านศุลกากรมุกดาหาร จึงทำให้มูลค่าการค้าผ่านแดนผ่านด่านศุลกากรนครพนมเพิ่มขึ้นสูง มากกว่ามูลค่าการค้าผ่านแดนผ่านทางด่านศุลกากรมุกดาหาร

ตารางที่ 22 : มูลค่าการค้าผ่านแดนจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ – จีนตอนใต้ และเวียดนาม

จังหวัด	ปี	2555	2556	2557	2558	2559	อัตราเปลี่ยนแปลง เฉลี่ย ปี 55-59 (%)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง ปี 58 – 59 (%)
มูลค่าการค้าผ่าน แดนจังหวัดภาค ตะวันออกเฉียง เหนือ - จีนตอนใต้ และเวียดนาม	มูลค่าการค้า	43,593	43,985	81,876	95,858	104,657	28.3	9.2
	ส่งออก	24,924	27,149	32,720	41,685	49,298	18.8	18.3
	นำเข้า	18,670	16,836	49,156	54,173	55,359	48.6	2.2
	ดุลการค้า	6,254	10,313	-16,435	-12,488	-6,061	-41.8	51.5
นครพนม	มูลค่าการค้า	5,870	21,885	64,218	78,101	71,992	120.0	-7.8
	ส่งออก	3,531	10,690	21,402	35,564	35,726	92.4	0.5
	นำเข้า	2,339	11,194	42,816	42,537	36,266	161.4	-14.7
	ดุลการค้า	1,192	-504	-21,415	-6,973	-540	-1,033.1	92.2
มุกดาหาร	มูลค่าการค้า	34,608	19,662	16,653	16,936	31,597	7.4	86.6
	ส่งออก	18,696	14,435	10,739	5,485	12,541	7.8	128.7
	นำเข้า	15,912	5,227	5,913	11,451	19,056	26.5	66.4
	ดุลการค้า	2,784	9,207	4,826	-5,966	-6,514	-12.4	-9.2
บึงกาฬ	มูลค่าการค้า	1,991	1,588	580	629	1,031	-2.9	63.8
	ส่งออก	1,973	1,573	565	613	1,007	-2.9	64.2
	นำเข้า	18	15	15	16	24	10.0	49.5
	ดุลการค้า	1,955	1,559	550	598	983	-2.9	64.5
หนองคาย	มูลค่าการค้า	903	789	323	58	17	-56.3	-71.3
	ส่งออก	724	451	14	9	7	-49.3	-27.7
	นำเข้า	180	338	309	49	10	*	*
	ดุลการค้า	544	112	-295	-39	-3	-155.0	-92.0
เลย	มูลค่าการค้า	0	0	1	20	17	*	*
	ส่งออก	0	0	0	0	17	*	*
	นำเข้า	0	0	1	20	0	*	*
	ดุลการค้า	0	0	-1	-20	17	*	*
อุบลราชธานี	มูลค่าการค้า	221	61	101	113	3	*	*
	ส่งออก	0	0	0	13	0	*	*
	นำเข้า	221	61	101	100	3	*	*
	ดุลการค้า	-221	-61	-101	-87	-3	*	*
สุรินทร์	มูลค่าการค้า	0	0	0	0	0	*	*
	ส่งออก	0	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	0	0	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	0	0	0	0	0	*	*

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช. (หมายเหตุ : * ข้อมูลไม่เพียงพอ)

2.3.3 ภาคเหนือ – จันทอนใต้ : มูลค่าการค้าปี 2555-2559 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4.2 ต่อปี ซึ่งในปี 2559 มีมูลค่าการค้าผ่านแดน 14,911 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 2.3

ตารางที่ 23 : มูลค่าการค้าผ่านแดนจังหวัดภาคเหนือ – จันทอนใต้

จังหวัด	ปี	2555	2556	2557	2558	2559	อัตรา เปลี่ยนแปลง เฉลี่ย ปี 55-59 (%)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง ปี 58-59 (%)
มูลค่าการค้า ผ่านแดน จังหวัด ภาคเหนือ - จันทอนใต้	มูลค่าการค้า	12,687	12,783	13,772	14,573	14,911	4.2	2.3
	ส่งออก	9,539	9,441	9,840	9,462	8,774	-2.0	-7.3
	นำเข้า	3,148	3,342	3,932	5,111	6,137	18.5	20.1
	ดุลการค้า	6,391	6,099	5,908	4,351	2,637	-18.4	-39.4
เชียงราย	มูลค่าการค้า	12,680	12,712	13,710	14,560	14,900	4.2	2.3
	ส่งออก	9,539	9,441	9,840	9,462	8,774	-2.0	-7.3
	นำเข้า	3,141	3,271	3,870	5,097	6,127	18.6	20.2
	ดุลการค้า	6,398	6,170	5,969	4,365	2,647	-18.3	-39.4
น่าน	มูลค่าการค้า	7	71	62	14	10	*	-25.6
	ส่งออก	0	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	7	71	62	14	10	*	-25.6
	ดุลการค้า	-7	-71	-62	-14	-10	*	-25.6

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.
(หมายเหตุ : * ข้อมูลไม่เพียงพอ)

- (1) การส่งออก : ในปี 2559 มีมูลค่าการส่งออกผ่านแดน 8,774 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 7.3 โดยในช่วงปี 2555 - 2559 การส่งออกลดลงเฉลี่ยร้อยละ 2
- (2) การนำเข้า : ในปี 2559 มีมูลค่านำเข้าผ่านแดน 6,137 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 20.1 โดยในช่วงปี 2555 - 2559 การนำเข้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 18.5 ต่อปี

ภาคเหนือเป็นภาคที่ได้เปรียบดุลการค้ามากที่สุด โดยในช่วงปี 2555-2559 ได้เปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด ซึ่งในปี 2559 การได้เปรียบดุลการค้าผ่านแดนกับประเทศจันทอนใต้มีมูลค่า 2,637 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 39.4

ในปี 2558 จังหวัดในภาคเหนือที่มีมูลค่าการค้าผ่านแดนสูงที่สุดคือ จังหวัดเชียงราย โดยการค้าผ่านแดนในปี 2559 มีมูลค่า 14,900 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 2.3 มูลค่าการส่งออกในปี 2559 มีมูลค่า 8,774 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 7.3 การนำเข้าผ่านแดนปี 2558 มีมูลค่า 6,127 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 20.2 และปี 2559 ได้เปรียบดุลการค้า 2,647 ล้านบาท อย่างไรก็ตามการได้เปรียบดุลการค้าลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 39.4

2.3.4 ภาคตะวันออก - เวียดนาม : มูลค่าการค้าผ่านแดนมีความผันผวนและมีมูลค่าการค้าผ่านแดนกับไทยเป็นอันดับสุดท้าย โดยมูลค่าการค้าผ่านแดนลดลงในช่วงปี 2555 - 2557 และเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนในช่วงปี 2558-2559 โดยรวมในช่วงปี 2555-2559 มูลค่าการค้าผ่านแดนของภาคตะวันออกเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 22 ต่อปี ในปี 2559 มีมูลค่าการค้า 1,316 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 25.9

(1) การส่งออก : ปี 2559 มีมูลค่าการส่งออกผ่านแดน 995 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 0.2 โดยในช่วงปี 2555 - 2559 การส่งออกเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 14.8 ต่อปี

(2) การนำเข้า : ในปี 2559 มีมูลค่าการนำเข้าผ่านแดน 321 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 563.1 โดยในช่วงปี 2555 - 2559 การส่งออกเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 192 ต่อปี

การได้เปรียบดุลการค้าผ่านแดนกับเวียดนามในช่วงปี 2555 - 2559 มีความผันผวน โดยในปี 2555-2557 การได้เปรียบดุลการค้ากับเวียดนามลดลง และเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนในปี 2558 และลดลงในปี 2559 ซึ่งได้เปรียบดุลการค้าผ่านแดนกับประเทศเวียดนามเป็นมูลค่า 674 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 28.9

ในปี 2559 จังหวัดในภาคตะวันออกที่มีมูลค่าการค้าผ่านแดนสูงที่สุดคือ จังหวัดสระแก้ว โดยมีมูลค่าการค้าผ่านแดน 1,049 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 4.6 มูลค่าการส่งออกในปี 2559 มีมูลค่า 961 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 3.0 มูลค่าการนำเข้าผ่านแดนปี 2559 มีมูลค่า 88 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 599.5 และดุลการค้าผ่านแดนในปี 2559 ได้เปรียบดุลการค้า 873 ล้านบาท ลดลงจากปี 2558 ร้อยละ 10.8

ตารางที่ 24 : มูลค่าการค้าผ่านแดนจังหวัดภาคตะวันออก - เวียดนาม

จังหวัด	ปี	2555	2556	2557	2558	2559	อัตรา เปลี่ยนแปลง เฉลี่ย ปี 55 - 59 (%)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง ปี 58-59 (%)
มูลค่าการค้าผ่านแดน จังหวัดภาคตะวันออก - เวียดนาม	มูลค่าการค้า	899	780	492	1,045	1,316	22.0	25.9
	ส่งออก	876	771	475	997	995	14.8	-0.2
	นำเข้า	22	10	17	48	321	192.0	563.1
	ดุลการค้า	854	761	458	948	674	6.9	-28.9
สระแก้ว	มูลค่าการค้า	893	771	482	1,004	1,049	15.4	4.6
	ส่งออก	871	765	471	991	961	14.2	-3.0
	นำเข้า	22	6	12	13	88	157.5	599.5
	ดุลการค้า	849	759	459	978	873	13.1	-10.8
ตราด	มูลค่าการค้า	6	10	10	41	265	*	553.4
	ส่งออก	5	6	4	6	32	*	474.6
	นำเข้า	1	4	5	35	233	*	566.1
	ดุลการค้า	5	3	-1	-29	-200	*	-583.8
จันทบุรี	มูลค่าการค้า	0	0	0	1	1	*	*
	ส่งออก	0	0	0	0	1	*	*
	นำเข้า	0	0	0	1	0	*	*
	ดุลการค้า	0	0	0	-1	1	*	*

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

หมายเหตุ : * หมายถึง ข้อมูลไม่เพียงพอ

2.4 การค้าผ่านแดนในระยะต่อไป

ปัจจัยที่จะสนับสนุนการค้าผ่านแดนในระยะต่อไปมีหลายประการ โดยเฉพาะการเปิดเสรีทางการค้า ภายใต้การรวมกลุ่มเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC (Asean Economic Community) ในปี 2558 ที่มีผลบังคับใช้กับอีก 4 ประเทศอาเซียนที่เหลือ หรือกลุ่ม CLMV (กัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม) โดยลดภาษีการค้าระหว่างกันเหลือร้อยละ 0 หลังจากที่ได้มีการเปิดเสรีทางการค้าในขั้นแรกของประเทศสมาชิกเดิม 6 ประเทศ (ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และ บรูไน) ไปแล้วตั้งแต่ต้นปี 2553 ดังนั้นการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะส่งผลให้อุตสาหกรรมของไทย ขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น

สำหรับการค้าผ่านแดนกับสิงคโปร์ ในปี 2558 อิทธิพลของเศรษฐกิจจีนและเศรษฐกิจโลกที่กำลังชะลอตัวทำให้ความต้องการสินค้าของเศรษฐกิจจีนและประเทศในยุโรปลดลงส่งผลให้การส่งออก

ของสิงคโปร์ตกต่ำอย่างมาก ซึ่งส่งผลให้สิงคโปร์อาจลดการนำเข้าสินค้าที่นำมาใช้ผลิตเพื่อการส่งออก และเนื่องจากไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่ส่งออกวัตถุดิบและส่วนประกอบในสินค้าอุตสาหกรรมส่งออกของสิงคโปร์จึงอาจได้รับผลกระทบต่อการส่งออก อย่างไรก็ตาม สิงคโปร์มีระบบเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจโลกซึ่งเมื่อฟื้นตัวจะช่วยให้การค้าผ่านแดนเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ รัฐบาลสิงคโปร์ตั้งเป้าที่จะลดการใช้แรงงานราคาถูก โดยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาแรงงานทักษะ และนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มระดับผลผลิตเพื่อลดระดับความแตกต่างของระดับรายได้ของประชากรในประเทศ ดังนั้น ไทยจึงควรส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตสมัยใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับตัวของสิงคโปร์ เพื่อเพิ่มมูลค่าการค้าระหว่างกันให้มากขึ้น

สำหรับจีนตอนใต้ในปีที่ผ่านมา เศรษฐกิจจีนอยู่ในช่วงเข้าสู่ภาวะถดถอยแม้ว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจยังคงอยู่ในระดับสูงโดยอยู่ที่ร้อยละ 6.7 แต่จีนได้เดินหน้าเริ่มแผนโครงการ One Belt One Road (OBOR) ซึ่งเป็นโครงการขนาดใหญ่ ประกอบด้วยเส้นทางบก 6 เส้นทาง และเส้นทางทะเล 1 เส้นทาง โดยเส้นทางบกในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยคือ เส้นทางจีน-แหลมอินโดจีน-สิงคโปร์ ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงเส้นทางรถไฟโดยก่อสร้างเส้นทางรถไฟจากชายแดนไทย - สปป.ลาว เชื่อมโยงไปถึงนครหนานหนิง ในเขตปกครองตนเองกว่างซี ซึ่งจะเป็นเส้นทางขนส่งข้ามแดนไปยังจีน ดังนั้น เส้นทางนี้จะมีผลสำคัญมากในอนาคต แต่เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจถดถอยก่อให้เกิดความชบเซาในภาคอสังหาริมทรัพย์ ความผันผวนในตลาดหลักทรัพย์ เงินทุนไหลออกและปัญหาจากมลภาวะทางสิ่งแวดล้อม ทำให้จีนพยายามรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยเน้นการบริโภคครัวเรือน พึ่งพาอุตสาหกรรมบริการและอุตสาหกรรมที่เน้นนวัตกรรมให้มากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลต่อการค้าผ่านแดนของไทยซึ่งเน้นส่งออกวัตถุดิบเพื่ออุตสาหกรรมของจีน ในปี 2559 แม้ว่าการค้าผ่านแดนระหว่างไทย - จีน มีมูลค่าสูงขึ้นกว่าปี 2558 แต่การส่งออกไปยังจีนลดลงและการนำเข้าจากจีนเพิ่มสูงขึ้นส่งผลให้ไทยเสียเปรียบดุลการค้าเพิ่มขึ้นอย่างมาก ดังนั้นไทยซึ่งพึ่งพาตลาดจีนจึงจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจจีน อย่างไรก็ตาม การพัฒนาเส้นทางเพื่อการเชื่อมโยงในภูมิภาคหลายเส้นทางซึ่งสามารถเชื่อมโยงไปยังจีนตอนใต้ เช่น เส้นทาง R12 (นครพนม - ฮานอย - กวางซี) เส้นทาง R9 (มุกดาหาร - ดานัง) และเส้นทาง R3A (เชียงใหม่) รวมทั้งการพัฒนาด่านชายแดนให้เกิดความสะดวกจะช่วยให้การขนส่งไปยังจีนตอนใต้มีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

ในส่วนของเวียดนามที่เศรษฐกิจกำลังเติบโต แม้ว่าเศรษฐกิจโลกที่กำลังชะลอตัวและมหาอำนาจทางเศรษฐกิจอย่างจีนกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ IMF คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจเวียดนามจะยังคงเติบโตได้ดีต่อเนื่องและยังคงอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ในอาเซียน ซึ่งเป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของการบริโภคภายในประเทศ การฟื้นตัวของภาคการเกษตร ภาคการผลิตและการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์และส่วนประกอบ นอกจากนี้ เวียดนามเป็นประเทศที่ได้รับผลประโยชน์จากการเข้าร่วมเป็นสมาชิกความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (TPP) ที่มีมูลค่าการค้าการลงทุนครอบคลุมถึงร้อยละ 40 ของ GDP ทั่วโลก จะช่วยให้เวียดนามสามารถทำข้อตกลงการค้าเสรีได้กับหลายประเทศ รวมทั้งสหภาพยุโรป เกาหลีใต้ และรัสเซีย ดังนั้น เศรษฐกิจที่กำลังเจริญเติบโตของเวียดนามและการเข้าร่วมเป็นสมาชิกความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิกจะทำให้เวียดนามมีความต้องการสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นอย่างมากเพื่อตอบสนองต่อการเติบโตในภาคอุตสาหกรรม รายงานจากกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าเวียดนามระบุว่า เวียดนามมีการนำเข้า

สินค้าจากไทยในปริมาณมากเป็นอันดับ 2 รองจากจีน จึงเป็นโอกาสที่ดีของไทยในพัฒนาศักยภาพด้านการค้าชายแดนให้ทันต่อการเติบโตของเวียดนาม

การค้าผ่านแดนยังมีอุปสรรคหลายประการ เช่น สภาพถนนในเมียนมา สปป.ลาว และกัมพูชาซึ่งยังไม่ได้มาตรฐานในการขนส่ง ระบบการจราจรซึ่งแตกต่างกัน และข้อตกลงการขนส่งข้ามแดนซึ่งยังไม่มี ความตกลงกันอย่างครบถ้วน ยังเป็นอุปสรรคสำหรับการค้าผ่านแดนของไทย อย่างไรก็ตามการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 ส่งผลให้ทุกประเทศพยายามปรับตัวในหลายด้านซึ่งจะช่วย สนับสนุนการค้าผ่านแดนให้มีมูลค่าการค้าสูงขึ้น

ก า ค พ น ว ก ก.

ตารางมูลค่าการค้าชายแดน

ตารางที่ 1 : การค้าชายแดนผ่านด่านสำคัญ

ประเทศเพื่อนบ้าน	ด่าน	มูลค่า (ล้านบาท)	ม.ค.-ธ.ค. 58	ม.ค.-ธ.ค. 59	อัตราการเติบโต (ร้อยละ)
มาเลเซีย	สะเดา	มูลค่ารวม	325,430	333,816	2.6
		ส่งออก	143,970	148,316	3.0
		นำเข้า	181,460	185,500	2.2
		ดุลการค้า	-37,490	-37,183	0.8
	ปาดังเบซาร์	มูลค่ารวม	154,618	159,047	2.9
		ส่งออก	102,764	105,700	2.9
		นำเข้า	51,854	53,347	2.9
		ดุลการค้า	50,910	52,353	2.8
เมียนมา	แม่สอด	มูลค่ารวม	72,256	84,607	17.1
		ส่งออก	68,997	80,629	16.9
		นำเข้า	3,259	3,978	22.1
		ดุลการค้า	65,738	76,651	-16.6
	สังขละบุรี	มูลค่ารวม	112,532	70,269	-37.6
		ส่งออก	1,123	694	-38.2
		นำเข้า	111,409	69,575	-37.5
		ดุลการค้า	-110,285	-68,880	37.5
	ระนอง	มูลค่ารวม	18,532	19,526	5.4
		ส่งออก	16,935	15,398	-9.1
		นำเข้า	1,597	4,128	158.5
		ดุลการค้า	15,338	11,270	-26.5
ลาว	หนองคาย	มูลค่ารวม	61,621	64,032	3.9
		ส่งออก	57,258	56,561	-1.2
		นำเข้า	4,363	7,471	71.3
		ดุลการค้า	52,895	49,089	-7.2
	มุกดาหาร	มูลค่ารวม	53,943	62,074	15.1
		ส่งออก	25,628	30,011	17.1
		นำเข้า	28,315	32,063	13.2
		ดุลการค้า	-2,687	-2,053	23.6
	ช่องเม็ก	มูลค่ารวม	15,800	16,304	3.2
		ส่งออก	12,906	12,056	-6.6
		นำเข้า	2,894	4,248	46.8
		ดุลการค้า	10,012	7,809	-22.0
กัมพูชา	อรัญประเทศ	มูลค่ารวม	77,173	66,647	-13.6
		ส่งออก	61,061	53,903	-11.7
		นำเข้า	16,112	12,744	-20.9
		ดุลการค้า	44,950	41,159	-8.4
	คลองใหญ่	มูลค่ารวม	31,817	33,716	6.0
		ส่งออก	29,073	29,741	2.3
		นำเข้า	2,744	3,975	44.9
		ดุลการค้า	26,329	25,766	-2.1
	จันทบุรี	มูลค่ารวม	12,899	15,968	23.8
		ส่งออก	12,250	14,478	18.2
		นำเข้า	649	1,491	129.8
		ดุลการค้า	11,602	12,987	-11.9

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

ตารางที่ 2 : รายการสินค้าส่งออกไปยังมาเลเซีย 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับ ที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)
		ม.ค.-ธ.ค. 58	ม.ค.-ธ.ค. 59	
1	ยางพารา	80,239	78,522	-2.1
2	เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และ ส่วนประกอบ	27,246	29,622	8.7
3	ไม้แปรรูป	16,507	22,072	33.7
4	สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตรอื่น ๆ	4,792	13,669	185.2
5	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	9,068	9,503	4.8
	อื่นๆ	112,693	104,877	-6.9
	รวม	250,545	258,264	3.1

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

ตารางที่ 3 : รายการสินค้านำเข้าจากมาเลเซีย 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับ ที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)
		ม.ค.-ธ.ค. 58	ม.ค.-ธ.ค. 59	
1	เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์	24,328	25,457	4.6
2	สื่อบันทึกข้อมูล ภาพ เสียง	23,383	23,943	2.4
3	เทปแม่เหล็ก จานแม่เหล็กสำหรับ คอมพิวเตอร์	21,827	23,572	8.0
4	ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์	22,765	23,057	1.3
5	เครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมและ ส่วนประกอบ	18,465	20,564	11.4
	อื่นๆ	124,942	126,562	1.3
	รวม	235,710	243,156	3.2

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

ตารางที่ 4 : รายการสินค้าส่งออกไปยังเมียนมา 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับ ที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)
		ม.ค.-ธ.ค. 58	ม.ค.-ธ.ค. 59	
1	เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์	5,090	6,456	26.8
2	น้ำตาลทราย	4,103	6,137	49.6
3	เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	6,837	5,683	-16.9
4	ผ้าผืนและด้าย	4,715	4,855	3.0
5	เครื่องโทรสาร โทรศัพท์ โทรศัพท์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	5,052	4,773	-5.5
	อื่นๆ	75,022	81,436	0.9
	รวม	100,819	109,340	8.5

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

ตารางที่ 5 : รายการสินค้านำเข้าจากเมียนมา 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับ ที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)
		ม.ค.-ธ.ค. 58	ม.ค.-ธ.ค. 59	
1	ก๊าซธรรมชาติ	111,204	69,286	-37.7
2	สัตว์น้ำ	478	2,310	382.9
3	โค กระบือ สุกร แพะ แกะ	2,119	1,833	-13.5
4	ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ จากสัตว์	379	974	156.6
5	พืชน้ำมันและผลิตภัณฑ์	474	915	93.0
	อื่นๆ	2,491	3,307	32.8
	รวม	117,145	78,625	-32.9

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

ตารางที่ 6 : รายการสินค้าส่งออกไปยังลาว 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับ ที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)
		ม.ค.-ธ.ค. 58	ม.ค.-ธ.ค. 59	
1	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	16,300	15,866	-2.7
2	น้ำมันดีเซล	16,096	12,321	-23.5
3	ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า	9,112	9,695	6.4
4	สินค้าอุตสาหกรรมอื่น ๆ	2,526	5,680	124.8
5	สินค้าปศุสัตว์อื่น ๆ	3,870	5,553	43.5
	อื่นๆ	85,167	87,306	2.5
	รวม	133,072	136,420	2.5

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

ตารางที่ 7 : รายการสินค้านำเข้าจากลาว 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับ ที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)
		ม.ค.-ธ.ค. 58	ม.ค.-ธ.ค. 59	
1	เชื้อเพลิงอื่นๆ (พลังงานไฟฟ้า)	13,549	35,654	163.2
2	ทองแดงและผลิตภัณฑ์	12,298	9,367	-23.8
3	เครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ ติดตั้ง (โทรศัพท์ วิทยุ โทรศัพท์ อุปกรณ์)	9,281	8,301	-10.6
4	เครื่องรับวิทยุโทรศัพท์ โทรเลข โทรศัพท์	345	3,047	783.9
5	ผักและของปรุงแต่งจากผัก	1,807	2,775	53.6
	อื่นๆ	6,629	7,343	10.8
	รวม	43,909	66,487	51.4

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

ตารางที่ 8 : รายการสินค้าส่งออกไปยังกัมพูชา 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับ ที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)
		ม.ค.-ธ.ค. 58	ม.ค.-ธ.ค. 59	
1	เครื่องดื่มน้ำที่ไม่มีแอลกอฮอล์	6,786	8,497	25.2
2	รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ	4,368	5,385	23.3
3	เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบ และส่วนประกอบ	4,278	5,036	17.7
4	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	5,242	4,476	-14.6
5	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ อื่น ๆ	4,210	3,848	-8.6
	อื่นๆ	79,808	74,180	-7.1
	รวม	104,692	101,422	-3.1

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

ตารางที่ 9 : รายการสินค้านำเข้าจากกัมพูชา 5 อันดับแรก

(หน่วย : ล้านบาท)

ลำดับ ที่	รายการสินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)
		ม.ค.-ธ.ค. 58	ม.ค.-ธ.ค. 59	
1	ผักและของปรุงแต่งจากผัก	5,977	9,238	54.6
2	ลวดและสายเคเบิล ที่หุ้มฉนวน	2,964	3,625	22.3
3	อะลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์	1,066	1,783	67.3
4	เสื้อผ้าสำเร็จรูป	419	1,075	156.8
5	เครื่องรับ-ส่งสัญญาณและ อุปกรณ์ติดตั้ง (โทรศัพท์ วิทยุ โทรเลข โทรศัพท์ อุปกรณ์)	5,565	630	-88.7
	อื่นๆ	4,396	3,326	-24.4
	รวม	20,386	19,676	-3.5

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

ตารางที่ 10 : แสดงมูลค่าการค้าชายแดนจังหวัดภาคใต้-ประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2555-2559

จังหวัดภาคใต้	การค้าชายแดน	มูลค่า (ล้านบาท)					อัตราการเติบโต (ร้อยละ) ปี 55-59	อัตราการเติบโต (ร้อยละ) ปี 58-59
		ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559		
ภาคใต้-มาเลเซีย								
สงขลา	มูลค่ารวม	504,787	493,331	500,710	479,552	492,863	-0.6	2.8
	ส่งออก	296,296	282,496	270,396	246,238	254,016	-3.7	3.2
	นำเข้า	208,491	210,835	230,314	233,314	238,846	3.5	2.4
	ดุลการค้า	87,805	71,661	40,082	12,924	15,170	-28.2	17.4
ยะลา	มูลค่ารวม	5,442	4,509	3,534	2,642	2,780	-14.7	5.2
	ส่งออก	5,251	4,339	3,356	2,536	2,675	-14.7	5.5
	นำเข้า	191	170	177.27	106	105	-12.1	-1.5
	ดุลการค้า	5,060	4,169	3,179	2,430	2,571	-14.8	5.8
นราธิวาส	มูลค่ารวม	3,619	3,139	3,106	3,249	4,737	9.0	45.8
	ส่งออก	1,193	953	1,069	1,127	1,407	5.6	24.9
	นำเข้า	2,426	2,186	2,037	2,123	3,330	11.1	56.9
	ดุลการค้า	-1,233	-1,233	-967	-996	-1,923	-18.6	-93.1
สตูล	มูลค่ารวม	241	243	230	313	1,005	63.1	221.0
	ส่งออก	68	84	95.05	149	166	26.1	11.4
	นำเข้า	173	159	135.05	164	839	102.3	410.8
	ดุลการค้า	-105	-75	-40	-16	-673	-1021.5	-4222.5
ปัตตานี	มูลค่ารวม	0	0	1	3	35	*	*
	ส่งออก	0	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	0	0	0	3	35	*	*
	ดุลการค้า	0	0	0	-3	-35	*	*
อื่นๆ	มูลค่ารวม	1,834	180	75	0	0	*	*
	ส่งออก	211	179	74.55	0	0	*	*
	นำเข้า	1,623	1	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	-1,412	178	75	0	0	*	*
ภาคใต้-มาเลเซีย	มูลค่ารวม	515,923	501,402	507,655	485,759	501,420	-0.7	3.2
	ส่งออก	303,019	288,051	274,992	250,049	258,264	-3.8	3.3
	นำเข้า	212,904	213,351	232,663	235,710	243,156	3.4	3.2
	ดุลการค้า	90,115	74,700	42,329	14,339	15,109	-30.3	5.4
ระนอง (รวมภาคใต้-เมียนมา)	มูลค่ารวม	19,996	21,958	19,999	18,531	19,526	-0.3	5.4
	ส่งออก	18,195	20,623	18,495	16,935	15,398	-3.6	-9.1
	นำเข้า	1,801	1,335	1,503	1,597	4,128	37.9	158.6
	ดุลการค้า	16,394	19,288	16,992	15,338	11,270	-7.6	-26.5
รวมภาคใต้	มูลค่ารวม	535,919	523,360	527,654	504,290	520,946	-0.7	3.3
	ส่งออก	321,214	308,674	293,488	266,984	273,662	-3.8	2.5
	นำเข้า	214,705	214,686	234,167	237,306	247,284	3.7	4.2
	ดุลการค้า	106,509	93,988	59,321	29,677	26,379	-27.4	-11.1

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.
(หมายเหตุ : * ข้อมูลไม่เพียงพอ)

ตารางที่ 11 : แสดงมูลค่าการค้าชายแดนจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ-ประเทศเพื่อนบ้าน ปี 2554-2558

จังหวัดชายแดน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	การค้า ชายแดน	มูลค่า (ล้านบาท)					อัตราการ เติบโต (ร้อยละ) ปี 55-59	อัตราการ เติบโต (ร้อยละ) ปี 58-59
		ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559		
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ-สปป.ลาว								
หนองคาย	มูลค่ารวม	62,697	57,244	60,128	61,621	64,032	0.7	3.9
	ส่งออก	60,699	56,045	58,631	57,259	56,561	-1.7	-1.2
	นำเข้า	1,999	1,199	1,497	4,363	7,471	61.9	71.3
	ดุลการค้า	58,700	54,846	57,134	52,896	49,089	-4.3	-7.2
อุบลราชธานี	มูลค่ารวม	12,806	14,460	16,831	16,993	17,524	8.3	3.1
	ส่งออก	11,154	12,890	15,202	13,934	13,205	5.0	-5.2
	นำเข้า	1,652	1,570	1,629	3,059	4,319	31.9	41.2
	ดุลการค้า	9,502	11,320	13,573	10,875	8,886	0.2	-18.3
มุกดาหาร	มูลค่ารวม	28,679	30,444	39,326	53,943	62,074	21.9	15.1
	ส่งออก	12,007	11,979	16,771	25,628	30,011	27.4	17.1
	นำเข้า	16,672	18,465	22,554	28,315	32,063	17.9	13.2
	ดุลการค้า	- 4,665	- 6,486	- 5,783	- 2,687	- 2,053	12.2	-23.6
เลย	มูลค่ารวม	6,039	9,925	8,940	6,415	5,662	17.7	-11.7
	ส่งออก	5,191	9,111	8,491	5,138	4,351	3.5	-15.3
	นำเข้า	849	814	449	1,277	1,311	34.5	2.7
	ดุลการค้า	4,342	8,297	8,041	3,861	3,040	3.7	-21.3
นครพนม	มูลค่ารวม	3,621	2,901	4,426	7,998	12,397	42.1	55.0
	ส่งออก	3,111	2,414	4,206	4,872	8,423	35.1	72.9
	นำเข้า	510	487	220	3,127	3,974	322.8	27.1
	ดุลการค้า	2,601	1,927	3,986	1,745	4,448	44.9	155.0
บึงกาฬ	มูลค่ารวม	3,265	1,473	1,989	2,405	2,414	0.4	0.4
	ส่งออก	2,734	1,065	1,384	1,779	1,965	2.0	10.4
	นำเข้า	531	408	606	625	449	0.1	-28.2
	ดุลการค้า	2,203	657	778	1,154	1,516	7.0	31.4
รวมภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ - สปป.ลาว	มูลค่ารวม	117,108	116,447	131,640	149,375	164,102	9.0	9.9
	ส่งออก	94,896	93,504	104,685	108,609	114,514	4.9	5.4
	นำเข้า	22,212	22,943	26,955	40,766	49,588	23.4	21.6
	ดุลการค้า	72,684	70,561	77,730	67,843	64,926	-2.4	-4.3

จังหวัดชายแดน ภาคตะวันออก เฉิงเหินอ	การค้า ชายแดน	มูลค่า (ล้านบาท)					อัตราการ เติบโต (ร้อยละ) ปี 55-59	อัตราการ เติบโต (ร้อยละ) ปี 58-59
		ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559		
ภาคตะวันออกเฉิงเหินอ-กัมพูชา								
สุรินทร์	มูลค่ารวม	1,669	1,997	2,712	2,848	3,732	22.9	31.1
	ส่งออก	1,529	1,852	2,442	1,968	2,379	13.6	20.9
	นำเข้า	140	145	269.56	879	1,354	92.4	53.9
	ดุลการค้า	1,389	1,707	2,173	1,089	1,025	-1.4	-5.8
อุบลราชธานี	มูลค่ารวม	527	425	470	339	921	33.8	171.8
	ส่งออก	527	425	470	339	921	33.8	171.8
	นำเข้า	0	0	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	527	425	470	339	921	33.8	171.8
ภาคตะวันออก เฉิงเหินอ - กัมพูชา	มูลค่ารวม	2,196	2,422	3,182	3,187	4,653	22.0	46.0
	ส่งออก	2,056	2,277	2,912	2,307	3,300	15.2	43.0
	นำเข้า	140	145	269.56	879.42	1353.54	92.4	53.9
	ดุลการค้า	1,916	2,132	2,643	1,428	1,946	6.4	36.3
รวมตะวันออก เฉิงเหินอ	มูลค่ารวม	119,304	118,869	134,821	152,562	168,756	9.2	10.6
	ส่งออก	96,952	95,781	107,597	110,916	117,814	5.1	6.2
	นำเข้า	22,352	23,088	27,224	41,645	50,942	24.1	22.3
	ดุลการค้า	74,600	72,693	80,373	69,271	66,873	-2.3	-3.5

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.
(หมายเหตุ : * ข้อมูลไม่เพียงพอ)

ตารางที่ 12 : แสดงมูลค่าการค้าชายแดนจังหวัดภาคเหนือ ปี 2555 - 2559

ภาคเหนือ	การค้าชายแดน	มูลค่า (ล้านบาท)					อัตราการเติบโต โต (ร้อยละ) ปี 55-59	อัตราการเติบโต โต (ร้อยละ) ปี 58-59
		ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559		
ภาคเหนือ-เมียนมา								
ตาก	มูลค่ารวม	39,377	46,410	63,584	72,256	84,607	21.4	17.1
	ส่งออก	37,966	43,668	59,839	68,997	80,629	21.1	16.9
	นำเข้า	1,411	2,742	3,745	3,259	3,978	35.0	22.1
	ดุลการค้า	36,555	40,926	56,094	65,738	76,651	20.7	16.6
เชียงราย	มูลค่ารวม	12,091	13,441	14,247	12,959	12,147	0.5	-6.3
	ส่งออก	11,975	13,235	13,715	12,814	11,973	0.3	-6.6
	นำเข้า	116	206	532.09	145	175	45.9	20.2
	ดุลการค้า	11,859	13,029	13,183	12,668	11,798	0.1	-6.9
แม่ฮ่องสอน	มูลค่ารวม	193	318	939	1,563	1,218	76.1	-22.1
	ส่งออก	144	143	429	856	541	65.5	-36.8
	นำเข้า	49	175	511	707	677	120.8	-4.3
	ดุลการค้า	95	-32	-82	149	-136	123.8	-191.2
เชียงใหม่	มูลค่ารวม	29	0	0	0	0	*	*
	ส่งออก	29	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	0	0	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	29	0	0	0	0	*	*
อื่นๆ (ไทย-เมียนมา)	มูลค่ารวม	0	1	0	0	0	*	*
	ส่งออก	0	0	0	0	0	*	*
	นำเข้า	0	1	0	0	0	*	*
	ดุลการค้า	0	-1	0	0	0	*	*
รวมภาคเหนือ - เมียนมา	มูลค่ารวม	51,690	60,170	78,771	86,778	97,972	17.6	12.9
	ส่งออก	50,114	57,046	73,983	82,667	93,143	17.0	12.7
	นำเข้า	1,576	3,124	4,787	4,111	4,829	38.7	17.5
	ดุลการค้า	48,538	53,922	69,196	78,555	88,314	16.3	12.4

ภาคเหนือ	การค้าชายแดน	มูลค่า (ล้านบาท)					อัตราการเติบโต (ร้อยละ) ปี 55-59	อัตราการเติบโต (ร้อยละ) ปี 58-59
		ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559		
ภาคเหนือ-สปป.ลาว								
เชียงราย	มูลค่ารวม	9,650	11,301	13,059	17,238	17,911	17.1	3.9
	ส่งออก	9,090	10,840	12,948	17,092	17,834	18.8	4.3
	นำเข้า	560	461	110.83	145	77	-27.3	-46.9
	ดุลการค้า	8,530	10,379	12,837	16,947	17,756	20.5	4.8
น่าน	มูลค่ารวม	4,235	4,185	6,606	4,373	20,894	100.2	377.8
	ส่งออก	4,422	4,318	6,686	7,371	4,072	4.5	-44.8
	นำเข้า	187	133	80	2,997	16,822	1,009.6	461.2
	ดุลการค้า	4,235	4,185	6,606	4,373	-12,750	-92.2	-391.6
รวมภาคเหนือ - สปป.ลาว	มูลค่ารวม	14,260	15,752	19,825	27,606	38,804	29.0	40.6
	ส่งออก	13,512	15,158	19,634	24,463	21,905	14.0	-10.5
	นำเข้า	747	594	191	3,143	16,899	474.0	437.7
	ดุลการค้า	12,765	14,564	19,443	21,320	5,006	-4.8	-76.5
รวมภาคเหนือ	มูลค่ารวม	65,950	75,922	98,596	114,384	136,776	20.1	19.6
	ส่งออก	63,626	72,204	93,618	107,130	115,048	16.2	7.4
	นำเข้า	2,323	3,718	4,978	7,254	21,728	84.8	199.5
	ดุลการค้า	61,303	68,486	88,639	99,875	93,319	11.8	-6.6

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.
(หมายเหตุ : * ข้อมูลไม่เพียงพอ)

ตารางที่ 13 : แสดงมูลค่าการค้าจังหวัดชายแดนภาคตะวันออก ปี 2555 - 2559

จังหวัด ชายแดนภาค ตะวันออก	การค้า ชายแดน	มูลค่า (ล้านบาท)					อัตราการ เติบโต (ร้อยละ) ปี 55-59	อัตราการ เติบโต (ร้อยละ) ปี 58-59
		ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559		
สระแก้ว	มูลค่ารวม	50,436	59,652	74,772	77,173	66,647	8.3	-13.6
	ส่งออก	44,977	51,626	59,509	61,061	53,903	5.2	-11.7
	นำเข้า	5,459	8,026	15,263	16,112	12,744	30.5	-20.9
	ดุลการค้า	39,518	43,600	44,246	44,950	41,159	1.2	-8.4
ตราด	มูลค่ารวม	24,937	26,826	29,636	31,817	33,716	7.8	6.0
	ส่งออก	24,454	25,432	27,555	29,073	29,741	5.0	2.3
	นำเข้า	483	1,394	2,081	2,744	3,975	78.7	44.9
	ดุลการค้า	23,971	24,038	25,474	26,329	25,766	1.9	-2.1
จันทบุรี	มูลค่ารวม	4,521	5,672	7,419	12,899	15,968	38.5	23.8
	ส่งออก	3,434	5,101	6,799	12,250	14,478	45.0	18.2
	นำเข้า	1,087	571	620	649	1,491	23.9	129.8
	ดุลการค้า	2,348	4,530	6,179	11,602	12,987	57.3	11.9
รวมการค้า ชายแดนภาค ตะวันออก	มูลค่ารวม	79,894	92,150	111,827	121,889	116,332	10.3	-4.6
	ส่งออก	72,865	82,159	93,863	102,385	98,122	8.0	-4.2
	นำเข้า	7,029	9,991	17,964	19,504	18,210	31.0	-6.6
	ดุลการค้า	65,837	72,168	75,899	82,881	79,912	5.1	-3.6

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

ตารางที่ 14 : แสดงมูลค่าการค้าชายแดนจังหวัดภาคตะวันตก ปี 2555 - 2559

จังหวัดชายแดน ภาคตะวันตก	การค้า ชายแดน	มูลค่า (ล้านบาท)					อัตราการ เติบโต (ร้อยละ) ปี 55-59	อัตราการ เติบโต (ร้อยละ) ปี 58-59
		ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559		
กาญจนบุรี	มูลค่ารวม	108,711	114,647	116,554	112,458	70,269	-8.5	-37.5
	ส่งออก	1,619	1,658	1,431	1,123	694	-17.7	-38.2
	นำเข้า	107,092	112,989	115,122	111,334	69,575	-8.4	-37.5
	ดุลการค้า	-105,473	-111,331	-113,691	-110,211	-68,880	8.2	37.5
ประจวบคีรีขันธ์	มูลค่ารวม	74	188	125.33	123	197	44.8	60.5
	ส่งออก	47	125	96.36	95	105	38.0	10.7
	นำเข้า	27	63	28.97	28	92	76.0	227.0
	ดุลการค้า	20	62	67.39	66	12	33.9	-81.5
รวมภาคตะวันตก	มูลค่ารวม	108,785	114,835	116,679	112,581	70,466	-8.4	-37.4
	ส่งออก	1,666	1,783	1,528	1,218	799	-15.5	-34.4
	นำเข้า	107,119	113,052	115,151	111,363	69,667	-8.3	-37.4
	ดุลการค้า	-105,453	-111,269	-113,624	-110,145	-68,868	8.2	37.5

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.

ภา ค ฝ น ว ก ข.

ตารางมูลค่าการค้าผ่านแดน

ตารางที่ 1 : เปรียบเทียบสัดส่วนมูลค่าการค้าชายแดนต่อการค้าผ่านแดนปี 2559

มูลค่า	สัดส่วน (เท่า)
มูลค่าการค้าชายแดนต่อการค้าผ่านแดน	5.4
มูลค่าการส่งออกชายแดนต่อการส่งออกผ่านแดน	7.0
มูลค่าการนำเข้าชายแดนต่อการนำเข้าผ่านแดน	4.0

ที่มา : สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

ตารางที่ 2 : การค้าผ่านแดนผ่านด่านสำคัญ

ประเทศเพื่อนบ้าน	ด่าน	มูลค่า (ล้านบาท)	ม.ค.-ธ.ค. 58	ม.ค.-ธ.ค. 59	อัตราการเติบโต (ร้อยละ)
สิงคโปร์	สะเดา	มูลค่ารวม	61,760	66,560	7.8
		ส่งออก	23,145	27,195	17.5
		นำเข้า	38,615	39,366	1.9
		ดุลการค้า	-15,470	-12,171	21.3
จีนตอนใต้	มุกดาหาร	มูลค่ารวม	12,121	25,638	111.5
		ส่งออก	2,795	8,013	186.7
		นำเข้า	9,326	17,625	89.0
		ดุลการค้า	-6,532	-9,613	-47.2
	นครพนม	มูลค่ารวม	33,951	25,185	-25.8
		ส่งออก	12,834	6,137	-52.2
		นำเข้า	21,117	19,047	-9.8
		ดุลการค้า	-8,284	-12,910	-55.8
	เชียงของ	มูลค่ารวม	9,712	11,283	16.2
		ส่งออก	5,287	5,878	11.2
		นำเข้า	4,425	5,404	22.1
		ดุลการค้า	862	474	-45.0
เวียดนาม	นครพนม	มูลค่ารวม	44,151	46,807	6.0
		ส่งออก	22,731	29,588	30.2
		นำเข้า	21,420	17,219	-19.6
		ดุลการค้า	1,311	12,369	843.6
	มุกดาหาร	มูลค่ารวม	4,815	5,959	23.8
		ส่งออก	2,690	4,529	68.3
		นำเข้า	2,124	1,430	-32.7
		ดุลการค้า	566	3,099	447.7

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สศช.